

آنادیلی

— اوچونجی کتاب —

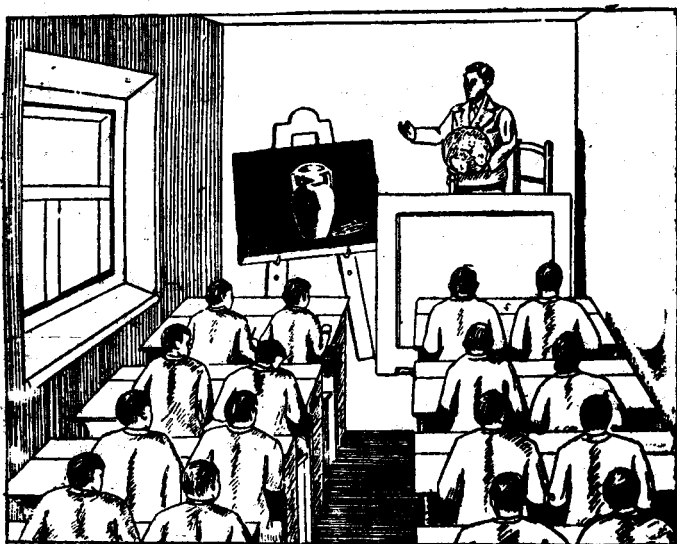

آذربایجان دیلینی اوخوماق ایسته ینلره:

آنادیلی

- اوچونجی کتاب -

بیرنجی درس گونی

اوج آی یای تعطیلی نه تئز گئجدی . ائله بیل بیزی دونن
 یای تعطیلینه بوراخمشلار . سهویملی وطنمیزین یایداکی کوزل
 منظره کی باغلارینی چمنلرینی، صفالی یئرلرینی گزدیگمیز کونلری
 کلن یای فصلینه دک خاطره کیمی، یاد ایده جگیک . یای تعطیلنده
 استراحت ائدیپ دینجلمیشیک تازه قوه ییغمیشیق، ایندی درسه
 باشلاییریق . بو دووقوز آیی چالیشیب تازه بیلیکلر ئوکره نهه لیبیک .
 ملی دولتمیز اوخوماق ایچون بیزه هر شیئی حاضرلامشدر . بو

ابلدن کتابلاریمیز نوز دیلمیزده یازیلمشدر. کتابدان اوخودوغومیز
 حکایه لری و شعرلری هامو دوشونه جکدر . دهاا ترجمه ایتمک
 ایچون باشقالارینا یالوارمایاجاقیق . من بوایل چالیشیب هر درسدن
 اعلا قیمت آلاجاغام . بو دور زنک وورولدی شاگردار کلاسارایا
 کیردیلم . معلمیمیزده ایچری کیردی . بیژ احترام ایچون ایباغا
 قالخدیق ، معلم کولر اوزله دئدی : بالالار، یایدا استراحت ایدیب
 کلدینیز، بو کوندن اوخوماغا، تازه بیلیک توکره نمکه باشلا بیریق .

سواللار :

- ۱- بای فصلینی هارادا و نتیجه کتچیردیگینز حقنده دانیشین .
- ۲- یایدان خوش کتچیردیگین بیرگون حقنده فکرله شیب خاطره یاز .

اوشاق عینگی

کلچره نین آناسی کتاب اوخویاندا همیشه گوزونه عینک
ناخاردی. بیر گون کلچهره بیر شکلی کتاب تاپدی. تئز آناسنین
هینکینی گوتوروب گوزونه تاخدی. نه قدر کتابا باخدیسا اوخویا
بیلمه دی. حرصانلیب عینکی بئره ووردی بو حالدا آناسی ایچری
گیریب کلچهره یه دئدی:

- قیزیم نه اندیرسن؟

کلچهره آغلایا - آغلایا جواب وئردی:

- بو عینک منیم سوزومه باخاییر. اونا تنبیه ائدین سوزومه
باخسین.

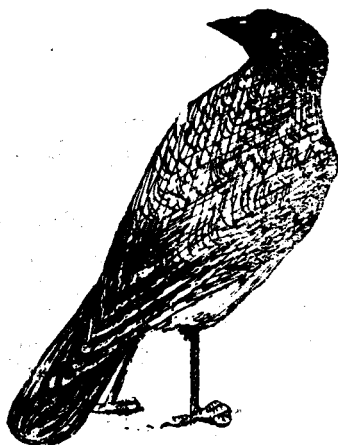
آناسی احوالینی دو یوب گوله گوله دئدی:

- قیزیم عینک ناخماقلا سوادلی اولماق ممکن دگل، مکتبه
گئدیب اوخوماق لازمدیر. من سنه صباح اوشاق عینکی آلام
اوخویوب سوادلی اولارسان.

صبحا حکمی گون آناسی کلچهره یه بیر الفباء کتابی آلدی.

سئواللار:

- ۱- کلچهره نین آناسی کتابی اوخویاندا نه ائده ردی؟
- ۲- کلچهره کتابی اوخوماق ایچون نه ائدی و نه اولدی؟
- ۳- کلچهره نین آناسی نه دئدی و نه آلدی؟

قارغا

پیشیک

بالیق

آری

حيوانلار

احمد و باجیسی ریحان، قونشولاری نادرله اوچونجی کلاسدا اوخویوردیلار. اونلار هر سحر بیر بیرینه خبر اندیب مکتبه کتدهردیلر. درسدن سونرا چوخ وقت بیر یترده اویناییب درس لرینی حاضرلاردیلار. ریحان کلاسدا کتاب و شکلدن باشقا بیرشی گورمه مشدی. معلم ایچری گیردیکنه میزین اوستونه بیر بانکا قویدی. بانکادا بیرنچه رنگلی بالیق واردی. معلم دندی:

- اوشاقلار، من ايندى سيزى بو حيوانلارلا تائيش ائده جكم .
ريحان تعجبله نيب معلمدن سوروشدى :

- باليقدا حيواندر؟ اونلار هيچ قويونا، آتا، ايته اوخشاميرلار.
معلم جواب وئردى :

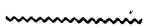
- حيوانلار جور به جور در . بعضيلرى كزيرلر ، بعضيلرى
اوچورلار ، بعضيلرى سورونولر . احمد تعجبله سوروشدى :

- ائله اولاندا قارغا حيواندر؟

معلم جواب وئردى :

- قارغادا ، آرىدا ، حيواندر تله سمه يين ، بيز تدرىجله
هاموسينى ئوكره نه جييك .

احمد، ریحان و نادر بوندان سونرا مختلف حيوانلارين شكلينى
يغيب هره ئوزونه بير آلبوم دوزه لتدى .

سئواللار :

- 1- سيز كيپنله بير يترده درس حاضرلا بيرسيز ؟
- 2- هانسى كزن ، اوچان و اوزن حيوانلارى تائيرسيز ؟

تاپشيريقي :

مختلف حيوانلارين شكلنى تدرىجله يغيب « حيوانلار عالمى » آدلى آلبوم
دوزه لديدن .

سیچان

جعفر ایله زیور ائوده اوینایردیلار . بیردن زیور چیغیردی .
جعفر دونوب باخدی . گوردو که ، بیر سیچان اوتاغین ایچینده
قاجیر . او قورخمایب ، ایسته دی سیچانی دوتسون . سیچان
قایدان چیغیب قاجدی . آنالاری اوتاغا کیردی وزیورین
چیغیر ماسینین . سببینی سوروشدی . اونلار اوتاقدان سیچان
قاجدیفینی خیر وئردیلر . آناسی دئدی : بالالاریم ، سیچانلار
چوخ ضررلی حیواندرلار . اونلار مطبخده کی یئمه لی شیملری ،
انبارلاردا کی بوغدا ، آرپا و باشقا یئمه لی شیملری یئمیرلر ،
یئمه دیکلرینی ده خراب ائدیرلر . حتی دولابدا کی لباسلاری ،
کتاب و کاغذلاری بئله کیرلرلار . بیره سیچانلار کئچمه
خسته لیکلری ده یئمه لی واسطه سیله آملار آراسندا بایرلار .
جعفر ایله زیور آنالاریندان سوروشدیلار
- آناجان ، بس اونون چاره سی نه در ؟

آناسی جواب وئردی:

- سیجانلاری بیشیکر و تله تلف ایدیر . بیشیک سیجانین
غنمیدر .

جلد زیور دئدی :

- من صباح دایم گیلده کی بیشیکردن بورینی آلیب کتیره م .
جعفر علاوه ائتدی :

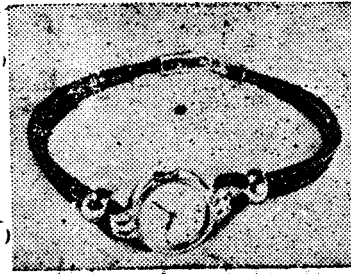
من ده بیر پارچا تاختا ایله بیر قدر سیمدن تله دوزه لدرم .
آنالاری گوله - گوله اونلاری قوجاقلاییب جواب وئردی :
- بئله زیره ک بالالاری اولان آنانین اتوینده سیجانلار قیریلیب
عجو اولار .

سئواللار :

- ۱- جعفر ایله زیور اوینایارکن نه کوردنار ؟
- ۲- جعفر ایله زیور سیجانلاری قیرماق ایچون نه فوشه تیلر ؟
- ۳- آنالاری سیجان حقینده نه دئدی ؟

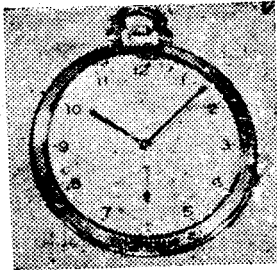
تاپشیریق :

- ۱- یاشادیقیز ائویت هر بئرینده سیجان وارسا ، اورددا تله قوروت
وائوینیزده بیشیک ساخلایین .
- ۲- بیر بیشیک سیجان دوتارکن شکلینی چکیب آلتیندا «سیجانین غنیمی» یازین .

ساعت

تيك ... تيك ... تيك ... تيك ... من بير بالاچا ساعتيم . من
 همیشه ایشلهرم . همیشه نوز عقربلر بمله قاباغا کئدهرم . همیشه کله چکه
 باخارام . گنجه گوندوز او باغام تنبلیکدن پر هیز آندهرم . چالیشماقدان
 یورولمارام . هامیا دوز دئیهرم و مهر باب یولداشام . شاگرداره
 درس لرینین وقتینی ، فمله لره ایشینین وقتینی بیایدیرهرد . قویسارام هیچ
 حکس ایشینه گنجیکسین . سیزده ایسته بیر سیز هر شیئی وقتینده
 کوره سیز ، ائوینیزده و یانینیزدا هندن ساخلا بیلن و هندن استفاده
 ائتمکی نوکره بیلن .

تایماچا

باشینی سینه ده دایار ،
 هر ثانیه عمریمی سایار :

ستواللار :

۱- ساعتین تکیبی خیری وار ؟ ۲- نجه جور ساعت وار و هانسیلاردور ؟

شیر

بیرتیجی و وحشی حیوانلاردان ان قورخولوسی شیردر. یثربی
و دوروشی چوخ تکبر و غرورلودر. دیشلری چوخ کسکیندره
شیرین ارککی باللی، دیشیسی السیزمولار. گوزلری پیشیک گوزی کیمی
قارانلیقددا پاریلدار. نغزهی جوخ اوزاقدان ائشیدیلیر. حیوانلار
هامیسی اوندان قورخوب قاچرلار. اونا گوره بیر حیوانی دوتماق
ایسته دیکده گیزلنیل اونی گورچک آتیلیم دوتور و پارچالاییر.
شیر دنیا نین ایستی یئرلرینده باشلیر. اولدوغی یئرلر نه قدر ایستی
اولارسا او قدر قورخولی اولار. شیر نه قدر وحشی اولسادا، انسانلار
جالجالیقدا اونی دوتوب نو گره دیرلر و تماشا خانه لرده نمایش

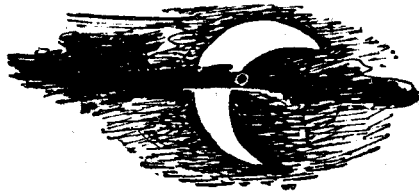
انتدیریرار . البته رام انتدیریللمش شیرلره بئله صاحیندن باشقا
هیچ کس یاخین دورا بیللمز .

سئوال و تاپشیریقلار :

- ۱- شیر حقیقده انشیتدیگین حکایه لردن یاز .
- ۲- داها هانسی وحشی حیوانلاری تانییرسان ؟ اونلار حقیقده بیلدیکلرینوز

نایش .

سحر

صبح آچیلیب گیتدی گنجه مختصر ،
دوغدی افقدن دخی سود تک سحر .
صبح یئلی ده گدی بوئون جانلارا ،
وئردی طراوت هامی بوستانلارا .
چکدی خوروز سس اوجادان بانلادی ،
قارغا سحر اولدوغونی آنلادی ،
اوجدی گوڭه سویلهدی هئی قارا قار ،
قوشلار اولوبلار گنه ده نغمه کار .
سرچه ده بیر یاندا سایب جیککی . جیک ،
اولدی قارانقوشلا بو سسده شریک .
باغچادا بلبل اوخودی شوربله ،
ساز انلهدی نغمه نی ستوربله .

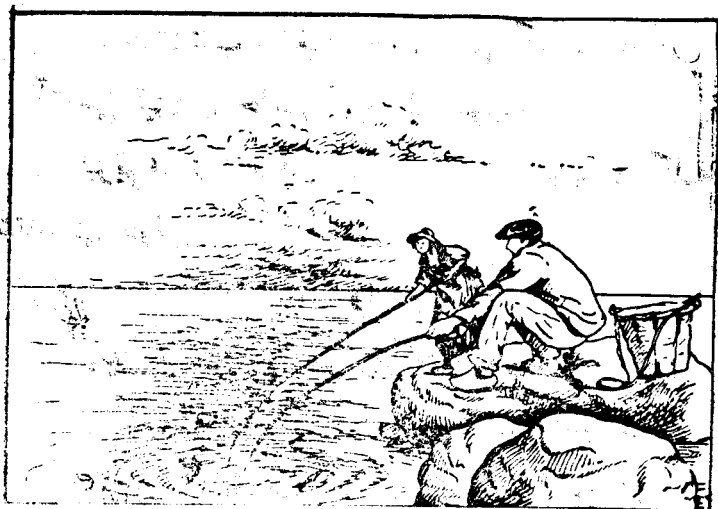
آخدى بولاقلاردا سولار نازيله ،
 دولدى طبيعت بو سوزل سازيله .
 گلدى خرامان باشيم اوسته آنام ،
 سويله دى : اى نازلى بالام گل بالام .
 گور نجه قوشلار توکولوب گلشنه :
 بير قولاق آس گور نه دئير لر سنه :
 دور آباغا شوقيله گنت مکتبه ،
 عام او خوبوب تا يئنه سن مطالبه .

ئاپشيريقي :

- ۱- بو شعري ازبرله يين .
- ۲- بو شعري نثره چويريب بازين .

بالیق اووی

تعطیل کونی ایدی . پری آناسینا دئدی :

- آتاجان ، منی ده ئوزونله برابر بالیق اوونا آپار و منیم
ایچون بیر قشنگ بالیق دوت .

آناسی راضی اولدی . بالیق تورونی کوتوروب چای کنارینا
گئدیلمر . پری نین آناسی توری چایا آتدی . بیر آزدان سونرا
بیر قیرمزی و گوزل بالیق دوتدی . پری بالیقی کورجک
شادلغیندان نه ائده جکینی بیلمه دی . وجیغیر ماغا باشلادی :
- آه . نه گوزل بالیقدر . . . هیچ کسه وئرمیه جکم .

پری یاخوئلاشیب بالیقین چابالادیغینی کوردیکده پرت اولدی .
آناسی قیزینن چالینی کورجک سوروشدی :
- قیزیم ، نیه غمگین اولدوڭ ، خوشونا کلمه بیرسه ،
باشقاسینی دوتموم ؟

پری غمگین حالدا جواب وئردی :
- بالیقین چابالاماسی منی غمگین ائندی .
آناسی قیزینن باشینی سیننه سیننه یاخوئلاشدیریب
- آفرین رحم دل قیزیم ! بیز نوز خاطر میز ایچون بو بالیقی
یولداشلاریندان آیرمیشیق ، آزادلیغینی الیندن آلمیشیق . کور
شعجه اویان بویانا آتیلیر ، یقین یولداشلارینی آختاریر ، دئدی و
بالیقی چایا آتیب علاوه ائندی : یاخشیایق ائدیپ بالیقی آت
دریابه بالیق بیلمهسه خالق بیلهر .

تاپشیریقی :

۱- عاجز و ضعیفله رحم اتمک و کومک اتمک حقتده ییلدیگینیو آتالار
سوزلرینی یازین .

۲- بو حکایه نی ناغیل یازین .

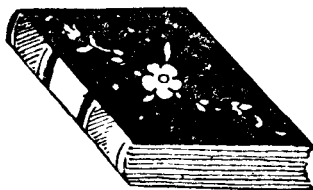
قارغا و تولكى

پئير آغزىندا بير قارا قارغا،
 اوچاراق قوندى بير اوجا بوداغا.
 تولكى گورجك ياواش - ياواش گلدى ،
 اگنديريب باش ادبله چومبه لى .
 بير زمان حسرت ايله قارغا سارى ،
 آلتدان - آلتدان ماريتدى باش يوخارى .
 دئدى : احسن سنه آ قارغا آغا،
 نه نزاكتله قونموسان بوداغا .
 بزه دىن سن بوگون بيزيم چمنى ،
 شاد قىلدىن بو گلمگينله منو .
 نه گوزلسن نه خوش لئاسن سن ،
 يئرى وار سويله-م هماسن سن .

توکلریندر ایپک کیمه ی پارلاق ،
 بد نظر دن وجودون اولسون ایراق .
 بو یقیندرکه وار سئویملی سسین ،
 اوخو وئرسین منه صفا نفسین .
 بشیله سوزدن فرحله نیب قارغا ،
 آغزینی آچدی تاکه ایتسین غا .
 غا انده رکن هنوز بیرجه کره ،
 پنبری دیمدیگیندن انندی یثره .
 تولکی فوراً هواده قاپدی یئدی ،
 قارغایا طعنه ایله بشیله دئدی :-
 اولماسایدی جهاندا سارساقلار ،
 آج فالاردی یقین که یالتاقلار .

تاپشیریق و سئواللار :

- ۱- بو شعری ازبرله بین و تانیدینیز آداملار ایچون اوخویون .
- ۲- نثره چه ویریپ یازین .
- ۳- بو شعر دن شاعرین مقصدی نادر ؟

بابا و نوله

بابا لاپ قوجالمشدى . قچلارى كوجدت دو شمشدى ،
كوزارينين ايشغى كتمشدى ، ديشلرى 'توكولمش و قولاقلارىدا
تآغير ايشدىردى . يئدىكى زمان خورك آغزبندا توكولوردى .
اوغلى و كلينى بابادان چوخ ناراضى ايدىلر . يئمك وقتى بابانى
مىز آرخاسندا اكلشمكه قويمازدىلار . اونى بخارينين دالندا
اوتوردوب ، خوره كى نى ده اوراد ويره دىلر .

بىر دفعه نهار وقتى بابايا بىر قابدا خورك وىردىلر . او قابى
ياخنا چككم ايسته بنده الندن ساليب سىندىردى . كلين بابانين
بو ايشندت حرصنيب ، « سن بىزيم ائوده آبادانلق ، قاب قاجاق
قويما جاقسان » - دئيه اونى دانلاماغا باشلادى ، سونرا دئدى :
بو كوندن سونرا خوره كى نيمچه ده دگيل ، آغاج قابدا ييه جكسن .
قوجا جواب وىر مه بيب ، دريندن بىر آه چكدى .

بو ايشدن بىر نئچه كوت كچمشدى . بابانين كلينى و اوغلى
ائوده اوتورموشدىلار . نوه سى احمدده دوشمه اوسته اكلشيب ،
تخته پارچالارى ايله اللشير ، نه ايسه دوزه لتمكه چالشردى . آناسى
هراقلاب سوررشدى : -

احمد نه قايرسان؟

آتاجان، آغاجدان قاب قايررام. نه وقت سنينله آنام
قوجالدينيز، سيزه بوقابدا يشمك ويره جگم.
احمدين بو سوزلاريندن سونرا، آناسى و آناسى بير- بيرين
اوزونه باخب آغلاديلار. اونلار بابايله پيس رفتار ايتديكلريندن
پشيمان اولديلار. اوگوندن بابايا حرمت و ياخشى خدمت ايتمكه
باشلاديلار.

تاپشيريق :

احمد باباسيني نه ايچون ستوردي؟ گلين بابايله نه جور رفتار ايديردي؟
نتجه اولدى كه آتاييله آنا آغلاديلار؟ نه ايچون احمدين آنا و آناسى بابايا حرمت
يسلهدير؟

اسکندر و چوبان

یونانستاندا	کئچمیش زماندا ،
قوللی ، آدلی	اسکندر آدلی ،
بوینوزی وارمش	بیر شاه باشارمش ،
شاه بوینوزونلی	ایلر اوزونلی ،
ساخلامیش پنهان	بوتون دنیادان ،
ذوالقدر شاهین	اسکندر شاهین ،
واعیانلاری	پهلوانلاری ،
کیزلین قالیب ایش	سرپی بیلمه مش ،
آدلی اسکندر	گوزل بیر سحر ،
آت قووا قووا	چیخبمش اووا ،
پهلوانلار لا	او ، اعیانلار لا ،
شاهلا اوز اوزه	چاتیر بیر دوزه ،
شاه دئیر : - چوبان	چیخیر بیر چوبان .
چولمه سس سال ،	بیر آز توتک چال ،
گوموش بولاقلار	تیتیره سین داغلار ،
جوشسون کونولر	آچیلین گلر ،
بو سس اوجالیر :	چوبان نی چالیر ،
	» اسکندرین بوینوزی وار بوینوزی !
	« ذوالقدرین بوینوزی وار بوینوزی ! »

شاهین کونلینی	انشیتجک بونی،
قانی قارالیر،	غم غصه آلیر،
بو سری هاردان	دئیر: - آی چوبان!
اگر دوز دنسن	ئوگره نمیسن سن؟
گوره رسن جزا!	آزادسان یوخسا،
چولدن ئوتر کن	چوبان دئیر من: -
قویونون سوی	گوردوم بیر قویی،
بوزدان سریندی	بالدان شیریندی،
کسدیم بیر قارغو	ایچدیم سرین سو،
سس گلدی نی دن:	نی دوزه لتدیم من،

« اسکندرین بوینوزی وار بوینوزی!

ذوالقدرین بوینوزی وار بوینوزی »

ذوالقدر شاهین	اسکندر شاهین،
تئز دللکینی	قاینا بیر کینی،
بونئجه ایشدیر؟	چاغیریب دئیر:
ایندیه کیمی	هنیم سریمی،
آند ایچدین دئدین:	بیان سن ایدین،
بو سر قلبدن!	« یاشادیهجا من،
بو سری بیلمه ز؟! »	چخماز، هیچ بیر کس،
توتک چالانلار	ایندی چوبانلار -

اٹل منہ گولاور .	ہو سری بیلیر ،
سری وٹرمینسن ؟	نہ مقصدلہ سن ،
گورہ رسن جزا	دوز سویلہ ، یوخسا ،
آسیلار آشین .	کسیلہر باشین ،
سویلہ بیر ای شاه	دللك چکيب آہ ،
توتک چالانا	هیچ بیر چوبانا ،
آنجاق بیر آخشام	سر آچمامیشام ،
جانور کیمی ،	گوردوم قلبیمی ،
بدنیم اسیر	کمیریر بیر سر ،
یوللاندریم چوله	من ٹوله - ٹوله ،
قویونون سویی	تاپدیم بیر قویی ،
بوزدان سریندی	بالدان شیریندی ،
باخدیم دورد یانا :	من یانا - یانا ،
بیر سس بیر نفس	یوخودی هیچ بدرکس ،
سرین قویویا	درین قویویا ،
یاواشجا دندیم :	سری سویلدیم ،
» اسکندرین بوینوزی وار بوینوزی !	
ذوالقدرین بوینوزی وار بوینوزی ! «	
درحال بیر نفر	بوویوک اسکندر ،

کوندیرر گتتسین ،
 تئز کیدیب اوغلان ،
 قارغونی کسیر ،
 نی دوزه لنبجه ،
 نغمه لر چالیر ،
 چوله سس سالیر :
 « اسکندرین بوینوزی وار بوینوزی !
 ذوالقدرین بوینوزی وار بوینوزی ! »
 بونی گورهن شاه ،
 سو یویور کینی ،
 دنیا دا هیچ کس ،
 چکیر درین آه
 دئیر : - عیبینی
 گیزله ده بیلمز .

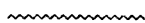
تاپشیریقی :

بو حکایه نی اختصار ایدیب نثرله یازین .
 یو حکایه دن نه نتیجه چیقاریرسنیز ؟

نصیحتلر

- ۱- تحصیل اتمگی هر شیندن عزیز سای، اوندان ئوتوری که هامی شیملر اونون واسطه سیله عمله گلیر.
- ۲- یاخشی ایشدن ایکی دفعه لذت آپازارسان، بیری او ایشی ائدن وقنده، بیرده او ایشین خیری سنه یئتیش زماندا.
- ۳- او شئی بی که، ئوزونه روا بیللمیرسن، باشقاسنین حقندهده روا کورمه!
- ۴- تمیز خاصیتی ئوزونه عادت ائت، بیس ایشلره قوشولما، اوندان ئوتوری که، خالق ایچینده بی آبرو اولارسان.
- ۵- بیکارلیقدان قورخ که، هامی عیب اربد پیس دره بونی بیللمه ایسن که، هیچ بیر کس دنیا دا بیکار اولمامالیدر.
- ۶- بالان دنمکدهن ئوزونی ساخلا، اوندان ئوتوری که، بیر آدام بو خاصیتی سنده بیللمه، سنین دوغری سوزونده اینانماز.
- ۷- تربیتسیز آدامدان اوزاق اول، تا سنده اونلار کیمی اولمایاسان.

تاپشیریقی :

بو نصیحتلری دونه - دونه اوخویوب ازبر ائدین.
ئوز پاشایشنلردا بو نصیحتلری تطبیق ائله یین .

تاپیلان اوشاق

یوخسول بیر آروادبز زهرا آدلی بیر قیزی واردی . زهرا سحر
تئزدن سویا گئنده نده قاپینین کناریندا جیر - جندیرا بو کولموش
بیر شئی کوردی . او ، دولچالاری یئرہ قویوب ، اسکی لری آچدی .
زهرا اسکی لرہ توخوندوقدا نه ایسه بیر شئی « اینقه . . . اینقه . . . »
چیغیرماغا باشلادی . او ، اکیلیب باخدی و بونون کوریه بیر اوشاق
اولدوغونی کوردی . اوشاق داهادا برکدن چیغیرماغا باشلادی :
« اینقه . . . اینقه . . . » .

زهرا اونى کوتهدوب ائوه گتیردی و قاشقلا سود ایچیرمکه
باشلادی . آناسی سوروشدی : « سن نه گتیرمیسن ؟ » زهرا جواب
وئردی : « قاپیمزین آغزیندان بیر اوشاق تاپمیشام . » آناسی دئدی :
« بیز ئوزوموز کو جله دولانیریق ، اوشاقی نئجه بسلهیه جکیک .
گندیم کدخدایه دئیم ، کلیب اونى آپارسیملار » . زهرا آغلایا -
آغلایا دئدی : « آناجان قوی قالسین . او قدرده چوق شئی یئمیه جک ،
کورنه بالاجا قیرمزی اللری وار » . آناسی باخدی ، رحمی کلدی .
و اوشاغین قالماسینا راضی اولدی .
زهرا اوشاغی یئدییر ، و بله بیر و یاتیردندا اونون ایچون
نغمه لر اوخویوردی .

آغاچلارین بحثی

آلما ، بالود ، شام آغاچی حال ایله ،
اٲیله دیلر بحث بو منوال ایله :
باشلادی تعریفه بالود قامتین ،
توگدی توزین ، زوربالغین حالتین ،
یتمز اولور ، - سویلهدی ، - داغلار منه ،
لایق اولور فخر ائده باغلار منه .
آز قالا باشیم یتتیشه کوکلره ،
شاخ بوداغیم کواکه سالیب هر یتره .
اسسه کولک قویسادا طرفان ینه ،
اکمکه اصلا کوچی چاتماز منه .
جانلیجادر ، زورباجادر بالدریم ،
سندیرا بیلمز منی هیچ ایلدریم .

☆

آلما آغاچی اونا وئردی جواب :
اٲیلمه تعریف توزینی ای جذاب !
زوربادر هر چندکه قدین سنین ،
یوخ منه تای اولماغا حدین سین .
سئده بیتهر بیر نٲچه وجسیمز قوزا ،
آنجاق اودا قسمت اولا دونقوزا .
منده ایسه باخشی گوزل آلما وار ،
رنکینی هر کیم گوره حیران قالار .

دادلی، لطافتلی، ملاحظتلی در،
سایلاغی اینجه نوزی لذتلی در!

☆

شام آغاجی بیلدی بو کیفیتی،
سویلهدی: بسدر بوراخین صحبتی،
بوش دانشیدان نه چیخار آی بالام؟
قیش گونی سیز چپلاق اولار سیز تمام.
لیک منیم قیشدا دخی یاز کیمی،
باشیل اولور یالتاریم اطلس کیمی.
لازمه ائو تیکدیرن انسانلارا،
هم دیره کم، هم قابی ایوانلارا.
قیش سوبادا خلق منی یاندرار،
منفعتم خلقه منیم چوخ ده گهر.

تغتلر :

بو منوال ایله = بو قاعده ایله . قامت = بوی . ملاحظتلی = گوزل و قشنگ .
سویا = بخاری .

سواللار :

- ۱- هر آغاج نوزونی نتیجه تعریف ائدیر؟
- ۲- انسانلار آغاجدان نه ایچون استفاده ائدیرلر؟
- ۳- آغاجلارین بربخشدن نه کیمی نتیجه چیخیر؟

بوز

من اون دورد باشندا اولاردم ، خالام آزارلامیشدی . خالامین .
اری مشهدی ذوالفقار بیر کهنه فایتوندا بیر حکیمله گلدیلر .
حکیم خالاما باخدی ، سوزرا خالامن اری ایله نه ایسه دانشدی .
خالامن اری منه بیرشاهی ویریب دئدی :

بالا ، تئز اول ، بیرشاهی لیق بوز آل کتیر .

بیر طرفنده آنام حرصلی سویلدی :

داهانیه دورموسان ؟ آخر سنه سوز دئدیلمر ، تئز اول ، بوزا
قاج ! معاوم اولدی که ، حکیم بو یوروبدور که البته ، آزارلنین
باشنا تئز لکیله بوز قویولون . من بازارا طرف اوز قویدوم ،
آنام منی ینه هارایلادی : آی موسی آماندر ، تئز اول ، باخ بو
ساعت بوزی کتیره سن !

بازارا طرف اوز قویدوم . یولوم حاجی بایرامین قایسی .
آغزیندان ایدی . حاجی بایرامین ایتلرین و اوغلی شیرعلی نن منمله
چو خدان دشمنچیلکری وار ایدی . هر کچنده من یاگرك ایتلری
داشلیام ، یادا شیرعلی ایله سوبوشوب دالاشام . کئچنده بونلارین
هیچ بیرى منه راست گلمدی . بشش یونزایا قدر بوز آلیب ائوه
قایتدیغم زمان ایتلر اوستمه دوشدی .

سبز ائله بیلمیین که ، من اونلاردان قورخو چکیردیم . هم
ایتلرین ، هم ده شیرعلی نن عهده سندن گلیردیم ، بوزی یشره قویدوم .
ایمه بیر ایکی داش آلیب ایتلره توللادیم . سسه شیرعلی

چخدی • شیرعلی به ده بیر ایکی داش آندیم • شیرعلی ده منی
 داشلاماغا باشلادی بیز هم بیر بیریمزی داشلایردیق هم ده سوپوردیک •
 من شیرعلی نی چوخ برک سویدوم • اودا منی سویدوگی زمان
 آتاسی سوپوشی ایشیتدی وچخیب اونون قولاغندان چکدی •
 من دیوارین دیمنه چکیلیب اوتوردوم • اوره گیم چوخ یانیردی •
 آز قالیردی یترده کی بوزی گوتوروب بوغازیما سوخام • بوزدا
 ایشینده - اریمک ده ایدی نوزومی ساخلیا بیلمدیم • الیمده کی داشیلن
 بوزون بیر طرفینی ازدیم • آغزیم سوخدوم • یترده قالان آما
 بویدا بوزی الیمه آلیب خالاما گتیرمک ایسته ییردیم • بو حالدا
 شیرعلی منه طرف قشقراراق دئدی :

- هن بئله جه دوشان کیمی قورخوب قاچارسان ها !!

هیچ بو یاخشی سوز اولمادی • شیرعلی منه هر نه دئسه ایدی
 قولاق آردینا وئریب بوزی خالاما کتیره ردیم • آنجاق شیرعلی
 بورادا یاخشی دانشمادی • هن گئری دوندوم : - اده ، من سنین
 نئیندن قورخورام ؟

- هن قورخوسان دا • قورخماسایدین ، قاچمازدین کی •
 بیز بیر بیریمزه یوق گلمکه باشلادیق . الیمده کی بوز تیکه سنی
 یتره قویماق ایسته دیم ، اما الیمی آچاندا گوردوم که ، بوز عوضینه
 او جوهدا بیر چای قاشنی قدر سو یوق سو قالمشدر • دئمک بوز
 بورادا اریب قورقاردی • بیز بیر بیریمزه یاخنلاشدیق ال به یخه
 اولدوق • بیر بیریمزی بیر قدر جرماقلا یاندان ، کوتکلیمندن سونرا ،
 بیرده گوردوم که بیر قوجا کیشی نین قوجاغندا یام . من بونون الیندن

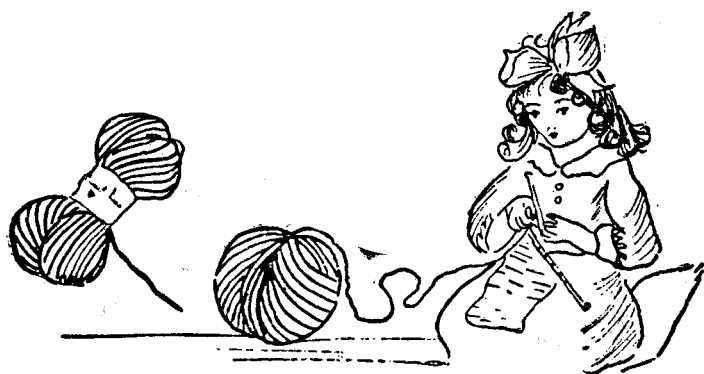
چینیخیب شیرعلی به هجوم اتمک ایچون دارتیندم بو حالدا بیر یوموروق
هنی حرصدن آیلتدی. بویوموروق خالامین اری مشهدی ذوالفقار
کیشی نین بوموروغی ایدی. او منی بیرده وورماق ایسته ینده ائوه طرف
قاچماغا اوز قویدوم. دونوب آرخایا باخدیم. دالیمجا گلن یوخ
ایدی. یقین که، او، بازارا بوز آلمایا گئتمیشدی.
اوتاغیمدان خالامین یانینا گئده بوله دیم. آنام اوزاقدان منی گوردی
و بئله قارغیش المهدی:

- سنین جگرین یانسین... ننجه که، یازیق آزارلی آروادین
جگرینی یاندردین. بورتیچه گوندن سونرا خالام تولدی. من او
گوننی هیچ آغلامادیم آنجاق بیرجه شنی هیچ منیم یادیمدان چنخماز
اوشین آدی بوزدر.

یای فصلینده آرابالاردا داشینان آغ - تمیز بوز کرپیچلرینی
گورنده خالام یادیمما دوشور. یازیق خالام قزیرمانین ایچینده تولدی؛
تولوموندن ایکی گون قاباق بیرجه تیکه بوزا حسرت قالدی. کیم
مقصدرد؟ البته منم! یا بلکه هیچ منده دگیلم، بیر غیر یسی در.

بس او غیر یسی گیمدر؟ مقصدیم بو سوواللارا جواب وئرک و
بئله بئله تربیه مسئله لرینی آچماق دگیل:

آنجاق هر بیر یای فصلی کؤچه لرده آرابالارلا بوز گورنده،
۱۴ یاشندا اولدوغوم زمان ایتارله بوغوشوب آزارلی خالامی
بیر شاهلق بوزا حسرت قویدوغم یادیمما دوشور. نه قدر اوشاغیدم،
عقام کسمیردی بویوندن سونرا همین بوز احوالاتی منم ایچون بیر
درد اولموشدی.

تیکیش ایشی

اوچونجی کلاسیمن شاگردی - آذر تمیز وادبلی اولاماسی ایله ئوز صنف یولداشلارینین محبت و حرمتنی اوزه رینه جاب ائتمه شدی .
 تنفس موقعاری آذرین یولداشلاری اونونلا وقت کئچیریب شیرین شیرین صحبت ائدردیلر . بیرگون آذر ائوده استراحت ساعت لرینده تیکیب حاضرلادیغی قولچاغین مدرسه یه کتیریب تنفس موقعی یولداشلارینا گوستریردی . بوتون قزلار آذرین تیکدیگی قولچاقدان خوشلانیب اونلارادا تیکیش ایشینی ئوگرمکی خواهش ایتدیلر .

آذر ئوزونه مخصوص حوصله ایله یولداشلارینا باشا یاشدا ان لازم اولان ایشلردن تیکیش ایشینی ئوگرمه تدی .

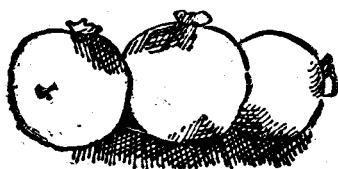
قیزلار باشايشدا ان لازم اولان شينلردن تيكيش ايشيني بيلديكري
ايچون چوخ سئوينديلر .

آنالار ميوزي

ييلمه مك عيب دگل، نوگره نمه مك عيبدر .

سئواللار:

- ۱- نه ايچون هاي آذري سئويردي ؟
- ۲- آذر آناسيندان نه نوگره نميشدي ؟
- ۳- نه ايچون آذري بالا جا معلم آدلانديرديلار ؟

بیزدہ اوج اولدوق

بیر کون ملا نصرالدین کوروش ایچون قونشوسونون ائوینه
کئدیر، قونشو ایچون بش جوجه پای کتیریماریمیش. قونشو
ملایا دئیر :

- ملاعی، بیزیدی نفریک بو جوجهاری آرامیزدا ائله بولکه
فاراضیلیق اولماسین، ملا بیر جوجه ائو صاحیبی ایله خانیمینا وئریب
دئیر: سیز اوج اولدونوز. بیر جوجه ده ایکی اوغلانا وئریب
دئیر: سیزده اوج اولدونوز. بیر جوجه ایکی قیزینا وئریب.
دئیر: سیزده اوج اولدونوز قالان ایکی جوجه نیده ئوزی.
کوتوروب دئیر: بیزده اوج اولدوق.
هامی بو بولکویه کولوب، جواب تاپماییرلار.

تاپشیریق :

۱ - « استراحت ساعتی » آدلی بیر دفتر دوزهات بئله کیچیک کولهلی
حکایه لری اثبتدیگجه اورادا یاز .

داشلار

بیرگون معلم شاگردلری شهردن کنارا گزمکه آیاردی .
معلمین تاپشیریغی ایله شاگردلر مختلف جور داشلار بیغدیلار .
معلم داشلارین برک - بوشلوغونی یوقلاتدیردی .
داشلارین بعضی سی برک ، بعضی سی بوش ایدی . داشلارین رنگینی
سوروشدی . هره الیندکی داشین رنگینی دئدی . شاگردلر داشلارین مختلف
رنگده اولدوقلارینی دا ئوکره ندی . معلم شاگردلردن داشین نه یه لازم
اولدوغونی سوروشدی . هره بیر سوز دئدی . نتیجه ده ئوکره ندیلر
که یاشادیمیز گوزل بنالار ، چایلارین کورپولری ، کوچه دوشه مه لری ،
مکتب بنالاری و بیر چوخ یئرلر داشدان دوزه لیر . معلم بیرده
شاگردلره بیلدیردی که ، داشلار حیوانلار و نباتات کیمی دکلدر ،
اونلار یاشاماز بویومه ز . اونلارا کناردان تأثیر اولماسا ده کیشمه ز .
معلمین تاپشیریغی ایله شاگردلر مکتب موزه سی ایچون مختلف
داشلار یغدیلار .

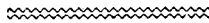
سئوال و تاپشیر یقلار :

- ۱- حیوانلار و بیتکیلر ایله داشین نه فرقی وار ؟
- ۲- نه کیمی داشلار تانیرسان ؟
- ۳- بیرکیچیک قوتودا داشلارین چشیدینی توبلا .

آنا

سنی اوغلووم آنان قوجاغیندا ،
 گنجه لر یانما ییدی صبحه کیمی ،
 آغلا یاندا باسیبدر باغرینا او ،
 گنجه گوندوز چکیبدر زحمتینی ،
 سنه لای- لای دئییب نه دیلملرینن ،
 آنانین حقینی ایتیرمه گوزوم ،
 آنادوغموش سنی، بجه ردیب که ،
 او وطن که سنی قوجاغیندا ،
 بسله ییبدر کمال زحمتیله .
 یاتاسان تا سن استراحتیله .
 سنی یاوروم ، نوروم شفقته ،
 یتیریب بو بویا محبتله .
 بو یونا اوخشویوبدر رأفتله .
 اونا خدمت انله صداقتله .
 وطنه تاپشیرا امسانتله .
 آنا نك بسله ییب حمایتله .
 وطن اولارسا ذات آلتیندا ،
 یاشار اوغلووم آدام رذالتله .

تنفس زنگی

مکتبین درس اوتاقلاریندا معلملر درس دئییردیلر، شاگردلرده بیلیمکلرینی آرتیردیلار، زنگ چالیندی. معلملرین اجازه سیله شاگردلر تنفسه چیخدلار. پروانه اللرینی یوماق ایچون سولولسینن یانینا گلدی و اللرینی تمیز یودی، قوروتماق ایچون دستمالی یوخایدی منوردن دستمالی ایسته دی. منور احتراملا دئدی:

دستمالیمی سنه وئرمک ممکن دگل، دستمال ایله خسته لیک باشقاسینا سرایت ائده بیلر. بوسوز پروانه یه چوخ تاثیر ائتدی. منور اونا دئدی: بی کیف اولما و یادیندا ساخلا که دستمال، داراق، دیش فیرچاسی، جان کیسه سی کیچی شینلر اورتاقلی اولما بیلمز. اونلارلا خسته لیک باشقاسینا سرایت ائده بیلر. پروانه آلدیغی معلومات ایچون تشکرائدیب الینی هوادا قوروتدی. زنگ چالیندی هامی کلاسلا کیردی. پروانه گبلین معلمی ایچری کیردی. کلاسین هواسینی کثیف گوردو کده تنز پنجره لری آچدیردی، نوبتچیه بیلدیردی که بوگون وظیفه سینلی یاخش یئرینه دئییرمه بیبدر، معلم اولجه دن هاهیمیا بیلیرمیشدی که تنز - تنز

اوتاغين هوا سيني ده كيشمك لازمدر . كئيف هوا انساني خسته اندهر .

سئوال و تاڤشپير يقلار :

- ۱ - منور نه ايجون دستاليني پروانه به وبشردى ؟
- ۲ - هانسي شيلرى اورتاقلى استفاده ايتك اولماز ونه ايجون ؟
- ۳ - ائوده هر عائله عضوى ايجون آبرى دستالينيز اولسون .

هر يئر ده هوا وار

هيچ بير شئي هوا كيمي بول و فراوان دكلدر . ياشاديغميز و اولديغميز اوتاق ، حياط ، اوتوبوس ، كوچه ، مكتب و باشقا يئرلرين هاهيسيندا هوا وار . كنجه ، كوندوز ، ياز ، ياي ، پاي ، قيش هر وقت هوا وار و هواسيز ياشاماق ممكّن دكلدر .

بيز بورون و آغزيميزي دستمال ايله بير قدر هوتساق نفسيميز داريخار . بيرهواسي شاملا آنميش بانكانين ايچينه سيچان بوراخسان بير آزدان سونرا نوله . هواسيز يسه بيركلدان قوياسان ، كلدانين كلي سولار . ياشايشدا هوانين بويوك اهميتي وار .

سؤال :

هوانين نه كيمي اهميتي وار ؟

ساغلاملیغین محافظه سی

اوخودیغمیر یا یاشادیغمیز اوتاقتا توز وچیرک اولدوغی زمان
هوادادا چوخای توز اولور بیز بو هوا ایله بیرلیکده توز اودوریق،
توز آغ جگر ازیمیزه کئدیر. نوزدا همیشه میکروبلار اولور. بونلار
عادی گوزله گورنمه یه ن حائلیدیرلار. بونلارین آراسیندا ورم
خسته لیککی اولانلارین چوخوسی اولور.

باشدیغین و اوخودیغین اوتاغین هواسینی تئز-تئز ده کیشمک
لازمدر. هوا تمیزله یه نی وارسا، اونی دائم آچیق قویمالیدر. هوا
امکان وئرهرسه پنجره نی آچیق ساخلماق لازمدر.

اوخو و یازی زمانی اوتورارکن دوزگون اوتورمالیدر بعضی سی
کتاب دفتر اوزینه چوخ اکیلیر. بئله آدامین بئلی اگری اولور،
اوخو و یازی زمانی چای شمالیدر که، ایشیق گوزون ایچنه دوشمه سین
آرخادان و ساغدن دا دوشمه سین چونکه کتابا، دفتر کولک دوشهر.
ایشیق سولدان دوشمه لیدر.

خوراكى

بىر كۈن مەلۇم كلاسدا غىزادىن سەھىت ئىتتىدى. بېشىمىش خورە كىن
انسانا فائىدە سېنىدىن دانىشىدى: خورە كى ھەمىشە كۈنۈن مەين ۋەقت-
ئىرىندە يىمكە عادت ئىتمەكى مەسلىھەت كوردى. آخردە بېزىد
خورە كى نىجە يىتىدىكىمىزى سۈرۈشىدى. ھە بىر جور دانىشىدى:
يولداشلا رېمىزدان جواد دىدى:

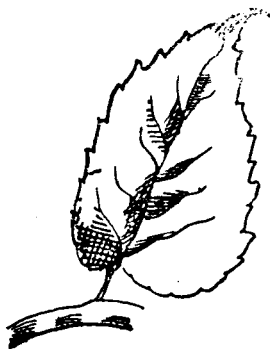
- مەن يىمكەن اول اللرىمى تەمىز يۈيۈب قورۇدورام. آنامەن
اجازە سېلە سەفرە باشىنا كىلىم. سەندىمە اوتۇرۇب قاباغىما دەستمال
سالىرام كە، لېاسىما لىكە دۈشمە سېن؛ چىنگالى سول الەمدە، پىچاغى
ساغ الەمدە دوتورام. بوشقابدەكى اتى بولمەك لازىم اولاندا
قاشىغى يىترە قويۇب پىچاغى كۈتۈرۈم و اىستەدىكىم قەدر كىسەب
چىنگال ايلە يىتىم. چۈرك لازىم اولاندا اونى پىچاقلا كىسىم كە،
آرتىغى خراب اولماسەن. خورە كى يىتەرەكن احتىياطلا يىتىم كە
سەفرە باتماسەن، خورە كى آغزىمدا ياخشى چىنىنە بىرىم كە، ھەمە
ياخشى كىتسەن. خورە كەن سونرا وئىرىلەن مېۋە و بېشىمىش سىلىقە ايلە
يىتىم دۈبەدىقەدان سونرا آياغا قالخىپ آناما چىكىدىكى زەھەت
ايچۈن ساغ اول دىتىم. ال اوز يۈيانەن يانىنا كىندىب آغزىمى

يايخالارام، اللريمى و اوزومى يويورام كه، مندن خورهك ايكى
كلمه سين. معلم ده، بيزده جوادين خورهك يئمه سيني بكنديك.

سئواللار:

- ۱- خورهكى شجه يئمه لازمدر ؟
- ۲- خورهكى بيچاق، چنگال و قاشيقل يئمكىن فايدهسى ندر ؟

وطن

کونلومون سئوگیلی مجبوی منیم
وطنیمدر - وطنیمدر وطنیم
منی خالق ائيله همیشه اولجه خدا
سورا ویرمیش وطنیم نشو و نما ،
وطنیم وئردی منه نان و نمک
وطنی منجه اونو تاق نه دئمک
آنادر هر کیشیه نوز وطنی
بسله ییب سینه سی اوستونده منی
سو یودر کیم دولانیب قانیم اولوب
او منیم سئوگیلی جانانیم اولوب
ساخلام گوزلریم اوسته اونى من
توله رم الدن اگر گتسه وطن
وطنی سئومیهن انسان اولماز
اولسادا اول شخصده وجدان اولماز

سئواللار :

- ۱- بیزیم وطنیز هازادر؟
- ۲- آذربایجانى بیز نه ؟ چون سئومیلیک؟
- ۳- آذربایجانین سیز هانسی شهرلرینی تانیرسیز؟

سردار ملی ستار خان

سالار ملی باقر خان

ایکی یولداش

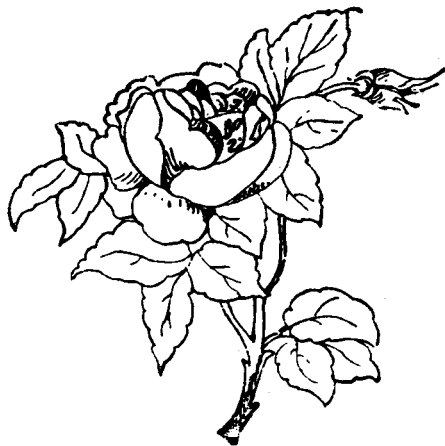
آذربایجانین مشروطه قیامندا آزادلیق یولوندا مبارزه
آئنده تکر آراسندا ایکی یولداش واریدی - بو ایکی جوانین بیری
ستار، او بیری ایسه باقر ایدی.

بونلار او زمان مشروطه، آزادلیق یولوندا مبارزه آئدن
مجاهد لر کسته سیندن ایدیلر. اونلار دعوا زمانی همیشه بیر-بیرینه
کومک آئدور و بیر-بیرینین امدادینا چاناردیلار. یولداشلار
آزادلیق یولوندا مبارزه ده هیچ شیتدن قورخما دیقلاری کیمی
تولومدن ده قورخما بیردیلار. چونکه اونلار بیلیردیلر که، خلقالین
آزادلیغی یولوندا شهید اولانلار همیشه خلقالین اوره گینده یاشایا-
جاقلار. اونلار گوستردیکری فداکارلیقلاری، هنرلری سایه سینده
بو بوک مقاما چاندیلار. ستارخان سردارملی آدلانیب هر مجاهد
یانیندا بو بوک حرمتی وار ایدی. هر ایکیسین آدلاری مجاهدلر
ایچون ینی قوه گتیریدی.

ایندی ده آذربایجان خلقی نوز قهرمان اوغوللارینی اونو-
تمامیشلار اونلارین خاطره سی ابد تکر. خلقمز اونلارین آرزوسنی
بیرینه یتیرمک ملی حکومت قورموش و گنندیکجه بو بوک نالیتلر

الده انده جگدر .

بو ابكى بويوك قهرمان هاميا بيلدير ميشدر كه ، بيرايك و
كريمليك سايه سينده هر مقامه چاتماق ، هر آرزويا يتيشهك و
توز ملتني ظلمدن آزاد اننهك اولار .

ستار خان

ایکیتلر وطنی گنج آذربایجان
مشروطه سرداری جوان ستارخان

دومانی داغلاردان برقرار اولان
یاراندی موزونده بویوک بیر قهرمان

مظلوم انسانلارا بیر رهبر اولان
دشمنه وئرمه یمن امان ستارخان

استبداد ظلمتین آتیندا قالات
قارانلیق کجه لر باغرینی یاران

ظلمین ریشه سینی کوکوندن قازان
دشمنه کین ایله باخان ستارخان

ظالم جانلردن انتقام آلات
وطنده آزادلیق قانونی قوران

بارچالانیر کونی - گوندن جلا دین
زینتله نیر آذرستان ستارخان

تاریخده یازیلیر مقمسی آدین
سویله نیر دیلدرده مبارز آدین

آزاد اولوب داغلار آغیر دوماندان
بارلاییر داها ، اویان ستارخان

کسیلیب قان ایزی آخان سولاردان
آزادلیق گونشی آذربایجاندا

آتا و آنامیزی سئومه لیبیک

اکبر تربیه‌لی بیر اوشاقدی . آتا و آناسینی چوخ سئومه
و اونلارا حرمت ائده‌ردی . آتاسی نجار ایدی . هر صباح تئزدن
ایشه گنده‌ردی . آناسی دا انو ایشی گوره‌ردی .

بیر قیش گونی هوا چوخ سویوق ایدی . اکبرین آتاسی سحر
تئزدن ایش شیئارینی زنبیله ییغارکن بیر چکیچ یثره دوشدی
اکبر چکچین تاققیلتیمینا یوخودان اویاندى . و آناسینی سسله‌دی .
آناسی تئز اوغلونون یانیفا گلیب اوزوندن ئویه - ئویه دئدی:
- قورخما اوغلوم ! آتان ایشه گئدیر . آخشام سنین ایچون
چوره‌ک و یئمیش کتیره‌جک !

اکبر آناسنین الیندن دوتوب سوروشدی :

- آنا جان ، آتام بو کون هزاردا ایشله‌یه‌جک ؟ بو کون
هوا چوخ سویوقدر آناسی اوغلونون باشنی سیقالایا -
سیقالایا دئدی :

- آتان بو کون بیر ائوین دامنی ئورته‌جکدر . بالایا ، آدام

ایشله یه نده اونا چون سویوق اولماز، ایش انسانین جوهریدر.

اکبر ینه سوروشدی :

آناجان ! بئله سویوق کونلرده آتام ائوده قالسا اولمازمی ؟

آناسی جواب وئردی :

- اوغلام، آتان ائوده قالسا، منزلیمز، آتان ایشله یه ن دامدان

دا سویوق اولار. نه چورک آلا بیله ریک نه ده کوه ور.

اکبر آناسینی قوجاقلاییب گوزلاری دولموش حالدا دئدی :

- آناجان ! من بویوسه ای دیم ، آتاما کوهک ائده ردیم !

آناسی سئوینجک اکبری قوجاقلایاراق آلتیندان ئویوب دئدی :

- عزیز بالام ! ساغلیق اولسون سن بو پایز مکتبه گنده رسن،

اوخویوب بیر باخشی وظیفه صاحبی اولارسان، بیزده راحت یاشاریق.

آنان یازیق اوشاقلیقدا ایکی اوج ایل اوخویوب هیچ بیر یانا

چیخما ییبدر . سن اولجه دن ئوز آتا. بابا دیلیم زده اوخویاجاقسان،

سن یاخشی اوخویارسان ، اکبر تازهدن آناسینین بوینونا سربیب

دئدی :

- من ، یاخشی ، چون یاخشی اوخویاجاغام ! ئوزوم ده معلم

اولاجاغام، سیزی یاخشی ساخلایاجاغام!

سئواللار:

- ۱- سیزی ساخلابان نه ایشده اولور؟
- ۲- بیز آنا و آنامیزا نه ایچون حرمت ائتمه لیک؟
- ۳- یزیم وطنیمیز هارادر و آنا دلیمیز هانسیدر؟

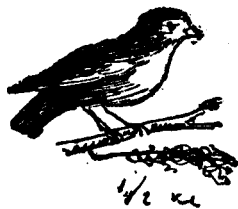

من ئوز پايىمى بوراخديم

قىشايدى. حياطمزداكى آغاچ يارپاغىنى توكموشدى . آج سترچەلر يىم اختار بىر دىلار . من باجىم سونا ايله اويمايرديم . سترچەلرە يازىمىم گلدى . انودن دەن كتىرىب پنجرەنن قاباغىمە سېدىك .

سترچەلر كلىب دنلە دىلر . دوياندان سونرا آغاچا قوندولار . قوشلاردان بىرى اوچا بىلمەدى . سويوقدان دونوردى . اونى دوتوب قفسە سالدىق سترچە بىر نىچە گون انوين ايستىسنده قالىپ ساغالدى . بىر گون سونا انوده بوخ ايدى ، من قفسى آجىب سترچەنى بوراخديم . سترچە زنداندان قاچان آدام كىمى تىز اوچوب گوزدن ايتدى . سونا كلىب قفسە كى قوشى كورمە دىكده تەجىلە سوروشدى .:

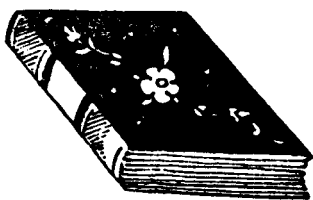
- سلیم قوش ننجہ اولدی؟
- بوراخدیم، ساغالمیشدی، داما نه ایچون ساخلا یاق؟
- سونا قاشلارینی چاتاراق دئدی:
- نه ایچون بوراخدین! من راضی دکلم.
- من گوله-گوله اونون اللریندن دوتوب دندیم:
- سونا! سن هیچ اینجیمه من ئوز پاییمی بوراخمیشام.
- سونادا گولومسه بهرک دئدی:
- لاپ یاخشی اتمیسن. قوش دا بیزیم کیمی آزاد باشمالیدر.

دوستلاریم

منیم مکتبده کی دوستلاریمدان باشقا انوده همیشه لیک دوستلاریم.
دا وار: بیکار وقتلریمده بونلار منی هیچ داریخماغا قویمازلار.
هانسی بیرینه یاناشدیم ئوز گوزل دیللی ایله منه یاخشی شعرلر،
بعضی شیرین حکایه لر و قشنگ نقللر سویلهر. اونلار منه نجه
یاشاماق، نجه رفتار اتمک، ئوزوی، وطنیمی و خلقیمی دشمندن
قوروماق ایچون یوللار گوسته ریرلر. بونلار منیم صمیمی دوستلاریمدر.
هیچ وقت منی اونو تمازلار، داریخماغا قویمازلار. ایمی اوزادان
کیمی، حرمتله هیچ چکینه مننه یاخینلاشارلار، منده اونلار
حرمت اندهرم. اونلارین اذیت چکمه سینه، خسته لنیب معو
اولماسینا بول وئرمهرم!

بو دوستلار منیم چوخ سئودیکیم کتابلاریمدر!

تاپماجا :

آغاچا چیخدیم آداملا ،
بیر نعلبه کی باداملا .
نه دیلی وار، نه آغزی ،
سوز دانیشیر آداملا .

غذائین هضمی

دو نون یولداشلا ریمیزدان ولی درسه کلمه میشدی. معلم اونندان سببینی سوروشدی. او، تو خلوق ائتدیگی نی بیلدیردی. معلم تاختله دان بیر شکل آساراق دانیشا. دانیشا شکلده گوسترمگه باشلادی: - انسان آز یتیه نده آداما ضرردر. حددن آرتیق یتیه نده ضرردر. گرك او قدر یتیه سن که، هضمه وئره بيله سن. بو شکلده گوردوگونوز خوره کی هضم ائتمک ایچون گرك اولان بدن عضولریمیزدر. اول غذائی آغزیمیزدا چئینه ییب آغزیمیزین سویی ایله قاتیشدیریریق. یوموشالیدقان سونرا اودوروق. غذا بولوله ایله موده یه گئدیر. موده کی شیرهلره حل اولوب لاپ یوموشالیر، حتی سو حالینا دونور، اورادان نازیک باغیرساقلارا کئچیر. باغیر-ساقدا کی شیرهلره قاریشیب کاملا هضم اولور. بورادا غذائین صاف و دوری حصه سینی بدن نوزینه چکیر، بدنه لازم اولمایان حصه سی بویوک باغیرساق واسطه سیله ائشیکه گئدیر.

آنالار سوزی: چوخ یتمک آدامی آز یتمکدن ده قویار.

سئوال و تاپشیر یقلار:

- ۱ - غذا هضمه نجه گئدیر؟
- ۲ - بدنیمیزین هضم عضولرینی چکین.

وطن

ای عزیز مسکنیم ، شوکتیم وطن ؛
 ای آنا تورباغیم ، عزتیم وطن ؛

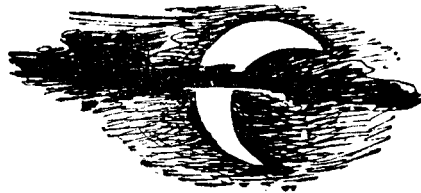
قوجامان قهرمان ائلر مسکنی ،
 جان کیمی سئویرم من آنا سنی ،

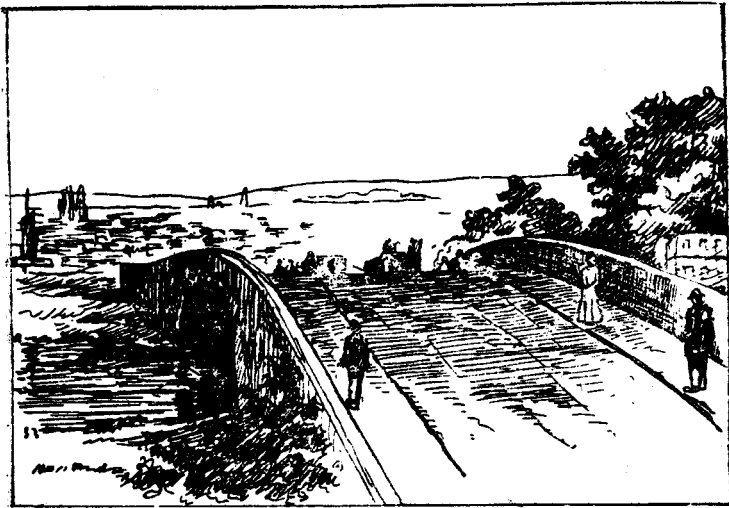
ئلدر ، مرجاندر تورباغین داشین ،
 قوجا دنیادا وار دوغما قارداشین ،

بابکین یوردوسان سنده وار وقار ،
 ای آنا ، سن کیمی کیم گوروب دیار ،

ایمن ده یئتیبدر طور ایمنه ،
 عشقینله یازارام سوزوی سنه ،

الهایی سن نوزون وئرمین منه ،
 ای عزیز مسکنیم شوکتیم وطن ؛

پروینین آزماسی

معلم کلاسدا کوچه ایله گئتمک قاعده سینی ئو گرتمیشدی -
 شاگردلر بیلیرلردی که سسکی ایله گئدرکن همیشه ساغ طرفدن
 گئتمه لیدر . کوچه نی کئچرکن یولون اورتاسینا ده ک سول طرفه ،
 سونرا ساغ طرفه باخمالیدر ، اوتوموبیل لرین فایتونلارین
 آلتیندا قالما سینلار . بیرده هامی ئوز آدرئسینی بیلیردی -

بیرگون شاگردلر گزمکدن قایدیردیلار . برونین گوزی اویان - بویاندا
 قالمیشدی . بیرده گوردی گه ، یولداشلاری بوخدور . او ، هارا گنده جکینی
 یلمیردی . کوچه نین باشیندا آزان دورموشدی . برونین باخا - باخا
 کزدبکینی گوروب اونیا بانینا جاغیردی و سوروشدی :

- نه اولوب ، آرمیسانمی ؟

- آرمیشام

- آدرئسینی بیلمیرسنمی ؟

- بیلمیرم

بروین آدرئسینی آزانا دئدی .

آزان اونون البندن دوتدی . شیرین صحبت ائده - ائده ائولرینه آباریب

آناسینا تابشیردی . آناسی آزانا راضیلیق ائتدیکن سونرا بروینه دئدی :-

بیرده گزمکه گندهنده یولداشیندان دالا قالما ؟

سئواللار :

۱ - کوچهدن کئچمک قاعده سینی دانیش .

۲ - مکتبدن ائوه گندهنه دک کئچدیکن کوچه لرین آدینی باژ .

سویوق دگمه

گلچهره ایکی گون ایدی درسه کلمه بیردی . یولداشلاریندان منورایله
بری سوزلشدیلر که ، درسدن سونرا اوننی بوخلاماغا گتسینلر . آنالاریندان
اجازه آلیب گتدیلر . حیاطا کبردی بکده گلچهره نین آناسینا راست گلدیله
سلام وئریب گلچهره نین نه سببه کلمه مه سیننی سوروشدولار . آناسی دئدی :
بالالاریم ، گلچهره یه سویوق ده کمیشدر ، ذکامدر ، گتدیب اونندان احوال
سوروشا بیله رسیز و آنجاق یاخین دورماين . ذکام خسته لیگی کئچمه در .
اونلار گلچهره اولان اوتاغین پنجره سینین قاباغیندا دوروب گلچهره ایله

بیر آز صحبت اقدیلر . اودا بولداشلارینین ایچری گیرمه سینه راضی اولمادی .
 گلچهره معلمین و بولداشلارینین احوالینی سوروشدی اونلارا سلام دئمه لرینی
 خواهش ایتدی . ایکی گونون مدتینده هانسی درسلی کئچد بکلرینی
 سوروشدی منور ایله بری ده دئدیله و هر گون نه کئچد بکلرینی گلیب خبر وئرمه به
 سوز وئردیلر . بیر آز صحبتدن سونرا بولداشلاری ایله سلامتله شیب تئزلیکله
 ساغلاماسینی آرزو ائده رک اولرینه قایتدی یلار .

سوآلار :

- ۱ - هانسی کئچمه خسته لیکلری تانییر سیز ؟
- ۲ - کئچمه خسته لیکلردن آدام نوزونی نئجه قورومالیدر ؟

شیر و بالاجا ایت

بالاجا بیرایتی شیرین یانینا آندیلار که ، شیر اونی یسین . ایت قوبروغونی بوسوب قفسین بیر کمنجه سیخیلدی . شیر اونا یاخینلاشیب ایله دی . ایت دالی اوستونده اوزاندی ، پنجه لرینی قالدیریب قوبروغونی اویناماغا باشلادی . شیر پنجه سیله اونا توخونوب چئوردی . ایت کنارا آتیلدی ، دال پنجه لری اوستونده شیرین قاباغیندا دایاندی . شیرایتی باخدی ، اونا ده گمه دی شیره بمکه ات آندیلار . شیر اتدن بیر بارچا قوباریب ایت ایچون قوبدی .

آخشام شیر یاتدی . ایت ده اونون یانیندا اوزاندی ، او باشینی شیرین

پنجه سی اوسته قوبوب یاتدی

شیر اونا د گمیر ، اونون ایله بیرلکده بشیر ، اونونلا اویتمایردی . بئله جه

شیر وایت بیر قفسده دوز بیرایل یاشادیلار .

بیر ایلدن سونرا ایت خسته لئیب ئولدی

شیر بئمکدن قالدی . او آراسی کسيلمه دن ایتی ایله بیریا یالایر و اونی

پنجه سی ایله ترپه دیردی .

حیوانخانه صاحبی ئولی ایتی کوتورمک ایسته بیردی ، آنجاق شیر

هیچ کسی اونون یانینا بوراخمیردی . شیر پنجه لری ایله ایتی قوجاقلادی و

بئله جه بئش گون اوزانیب یاتدی . آلتینچی گون شیرده ئولدی .

قند و دوز

قند و دوز ریزه ، کیچیک و پارلاق شیشه خیرداسینا بنزه بهن دانه لردن
عمله گلمبشدر . بیر بارچا قند و بیر بارچا دوزی نارین ائده رسهك هرا بکیسیندن
آغ نارین ذره لر عمله گلهر . گوز وال ایله بونلارین هانسی دوز و
هانسی قند اولماسنی بیلیمک ممکن د گلدن .

بیر بارچا دوزی و قندی بیر فنجانا سالساق هرا بکی سی اریه جکدر .
قند سوی شیرین ، دوزایسه شور ائده جکدر . همین فنجان لاردا کی سودان
نعلبکیاره بیر آز توکوب گونون قاباغنا قویارساق ، یا قاینادارساق سو
بخار اولوب اوچار ، نعلبکشین دینده ایسه قندین و دوزون نارین ذره لرنی
گوره ریک ده نیز و بعضی گوللرین سویوندا چوخلی مقداردا دوزوار .
اونا گوره ده اونلارین سوی شور دور . انسانلار سویوندان دوز عمله
کتیرمک ممکن اولان ده نیز و گوللرین یاتندا حوضلار قازیب اونلارین
سویوندان بورا خبرلار . یاز و یابین ایستیسینده سو بخار اولوب اوچور دوزلار

ایسه قالیر . همین دوزلاری انسانلار یغیب ایشله دیرلر . بعضی پشارده دوز

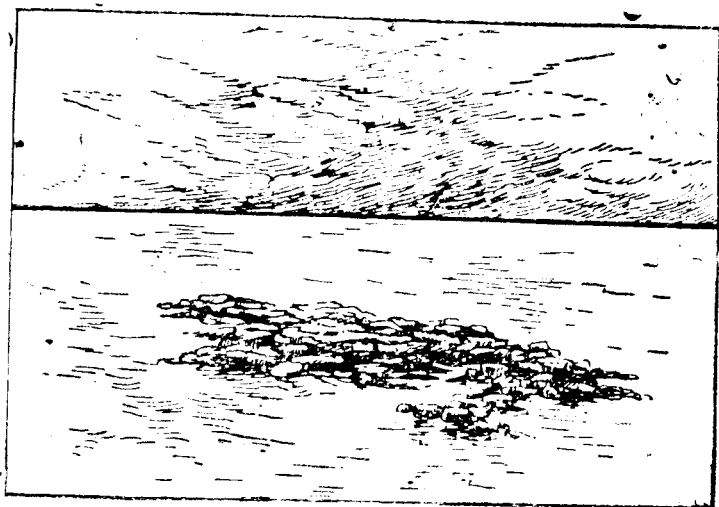
معدن شکلنده پترین آلتیندان تاپیلیر که اونوی قازیب چخاردیرلار .

قندی کارخانه لرده قند چوغوندوروندان حاضرلایرلار . وطنیمیز

آذربایجانین میانداپ شهرینده قند کارخانهسی واردر . بعضی ایستی پشارده

شکرلی قمیش واردر که اوننداندا قند حاضرلاماق اولور .

گول و جزیره

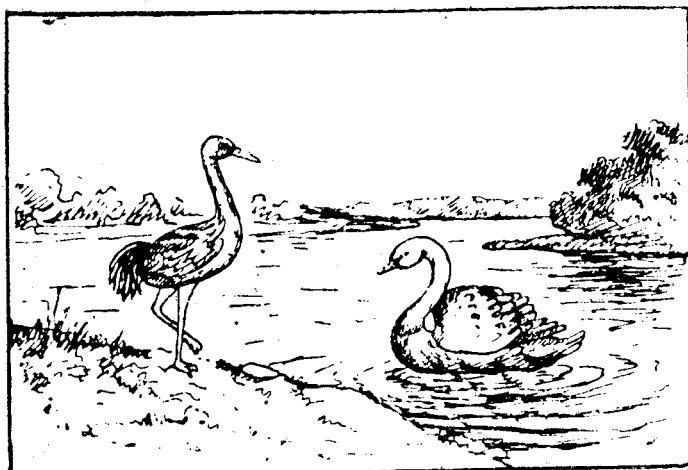
کچن درسارده بیلدیک که یئر کره سنین دورده اوج حصه سی سو بیر حصه سی قورودور . بو او دنمک دگل که ، قورو اولان یئرده سو و سو اولان یئرده قورو بوخودور . نقشه به دقله باخیز ، اورادا قورو لارین آراسیندا سو بو بیلدیره قارا خطلر چکیلمش حصه لر واردر . بونلار بو بوک چوخورلار در که ایچی دولی سو در اونلارین هر طرفی قوری ایله احاطه اولونمشدر و بیر - بیرینه بولو بوخدر بئله سولارا گول دئییرلر گوللره سو داغلاردان ، او جالیقلاردان آخیب دولور . نقشه نین دربا یعنی سو حصه لرینه دقله باخیز مختلف یئرلرده قورونی بیلدیره آغ یئرلر واردر . بو قورولار هر طرفدن سوا یله احاطه اولونمش باشقا قورولارلا بیتمه مشلر . بئله قورولارا جزیره دئییرلر . جزیره لرین بیر چوخو آباد و جمعیتلیر . اونلاردا گوزل شهرلر و کندلر واردر . بعضی سینده ایسه

انسانلار پاشامیرلار . اونلار میثه لیكلر ، داشلقلار ، قوماولقلار و وحشی حیوان لار مسکنیدر .

تایشریقلار :

- ۱ - گولون تعریفینی دئییب نقشه سینی چک .
- ۲ - جزیره نین تعریفینی دئییب نقشه سینی چک .
- ۳ - نقشه ده گول و جزیره لری کومستور .

قاز و دورنا

بیر گول ایچره اوزوردی بیر یتکه قاز
 نوزینه فخر اندیب اوزاتدی بوغاز
 دئدی : من بیر عجیبه جور قوشام
 اوچ هنر وار منده خیلی خوشام
 اوچارام گویده هم سودا اوزه رم
 قوری یترده بویون چکیب گزرم
 بس منم قوشلارین شهنشاهی
 دورنا اولدی بونقلین آگاهی
 دئدی : آخماقلیغیندا بوخدور شک
 اوزون بویونلی عقلی گودهک

گوکده طرلان تک اوچماغین وارمی؟
 یا مارال تک قاچماغین وارمی؟
 بیر بالیق تک اوزهر میسن سووده؟
 نه دی بو گفتگو بیهوده؟
 قاز اوتاندی او گولده دور نادان
 واقف اول ای پسر بو معنادان
 یعنی بیر علمه دائم اول طالب
 ذیفن اول ذیفنونه در غالب
 کیشی بیر صنعتی بیلهر خالص
 چوخونا میل ائدهن قالیر ناقص
 ۱- شعری از برله یین تاپشیریق

۲- شعرین مضمونینی نوز سوز و نوز له یازین

جانور لور

سلیمان مئشه کشیکچسینن اوغلی ابدی. بیر قیش گونی هریشری قار
 بوروموشدی. سلیمانین آناسی ائوده بوخ ابدی. او تک قالماقدان داریمخدی
 سلیمان بیلردی که ، مئشده کی تالاردا ابدی باخشی کوک دوشانلار ویلدیر
 چینلر وار او ، آناسینا دئدی :

- آنا اجازه وار مئشه یه بیلدیرچین اوونا کئدیم

آناسی دئدی :

گفت ، آنجا تتر قاپت : سلیمان . کبچک اوو تفنگی وارابدی . او

تفنگینی کوتوروب دئدی :

– باش اوسته تیز قایدارام .

هوا قارالماغا باشلادی اما سلیمان هله کلمه میشدی . هر طرف ساکت

وقارانلیق ابدی . سلیمان آتاسی دا ایشدن قایتمیشدی بیردن جانور لرین

سیسی گلدی . کشیکچی چوخ داریخدی . مشه دن بئنه جانور لرین

سیسی گلدی . او ، تفنگینی کوتوروب سلیمانی آخارماغا گئندی . بوتون

کئجه نی آخاردی ، اوغلونی تاپا یلمه دی .

هوا ایشیقلاشماغا باشلامیشدی . کشیکچی بیردن پئرده اوغلونون

تفنگینی گوردی وئوز – ئوزونه دئدی :

– سلیمانی یقین جانور لر بئمشدر!

بیردن سلیمانین سیسی ائشیدیلدی

– آتامنی دوشور . من دونموشام

کشیکچی سه طرف چئوریلیب گوردی که سلیمان آغاجین بویوک

ئوداغیندا اوتوروبدور .

اوغوم ، عزیزیم ! – دایه مشه کشیکچیی آغاچا طرف بو گوردی

سليمان ئوزونى آناسىنىن قوجاغىنا آندى . آناسى اونى قوجاغىنا گوتوروب
هر ايكىسى سئوينه سئوينه اتوه گلدېلر .

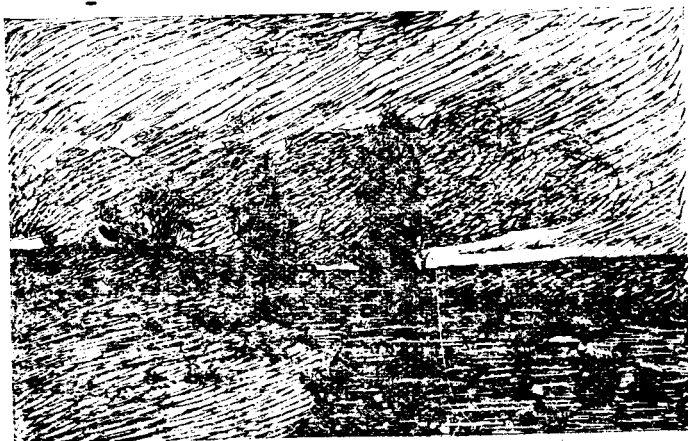
سليمان اتوده آناسىنا دانىشىدى كە ، جانورار نىجە اونا هجوم
تەمىشلر اودا نىجە قاچىب آغاچا دېرمانىشىدر .

۱- سليمان هارا كىشى و باشىنا نە كەلدى ؟

سئواللار

۲- آناسى اوغلىنى نىجە تاپدى ؟

۳- بو كىتابە نىن نىجەسى نەدر ؟

آرخ ، چاى و چىشمە

سو دېرەلىكىن اساسىدر . انسان و حيوان سوسوز باشا يايىلمەز حتى آغاچلار و
غىلغىرە سوسوز قالسالار سولوب آرادان كىشىلر . يىردە آخان سولار قار

و یاغیشلارین یاغماسی نتیجه سینده عمله گلیر . هر ایل که قار و یاغیش آزالار، اوایل چشمه لرین، چاپلارین و بولاقلارین دا سوی آزالیر، حتی بعضی قورویور . قار و یاغیش یئره چوخ یاغیر . بونلارین بیر قسمی یئره چوکوب یئرین آلتینا یغیشیر . بعضی قسمی یئردن سوزوب چشمه و بولاق کیمی ایشیکه چیخیر . بعضی یئرلرده قوی قازیب سو چخار اراق استفاده ائدیور . قار و یاغیشین بیر قسمی ده داغلاردان آخراق آرخلار اونلاردا بیرلشیب چاپلاری تشکیل ائدیور . چاپلار داغلیق اولکه لرده ائله تند آخیر که بویوک داشلاری بئله قوباریب آپاریور . دوزنلیکلرده چاپلار آرام آخار بئله چاپلارین یاخینلیقیندا بویوک مزرعلر و آغاجلقلار عمله کتیریرلر و چابین سویوندان استفاده ائدیورلر . بویوک چاپلار تقلیات ایچون چوخ فایدالیدر . بویوک چاپلاردا گمیلرله هر طرفه سیاحت اتمک و یوک داشیماق ممکندر .

کند زراعتی یاخشیلاشدیرماق ایچون جای و چشمه لرین استفاده ائده رک آرخلار قازیب سوی اوزاقلارا آپاریور و اکین یئرلرینی سواریرلار .

۱ - چاپلار نتیجه عمله گلیر؟

سوئاللار

۲ - قوبولار نتیجه عمله گلیر؟

۳ - جای و چشمه نین فایداسی نهدر؟

اوو بولگیسی

انشیتیمیشم من غریبه بیر مثال ،
کنچن زمانلاردا بیر قورد ، بیر چاققال
کوجلی بیر شیر ایله دوتموشدی الفت
یتدیلر ایچدیلر بیر نچه مدت
ایش بئله اولدی که ، اوچ گون ، اوچ گنجه
اوو کتچمه دی اله اولدوسا نتجه
آخیر دا تاپدیلار صبا حا یو ووق
بیر قویون ، بیر قوزی بیرده بیر تو یوق
غالب اولدی چونکه شیره اشتها ،
قوردا دندی ، «بولگی سیندر دورما»
تقسیم اتیله ، اولاق ینمگه مشغول ،
آنلا مایب توزینی قورد بی اصول
دندی «قویون سنین ، قوزی منیم ، چاققالا
تویوغی ایستر سن ، ائدک حوالا
هنچ گلمه دی بوسوز شیرین خوشانا
پنجه سینی سالدی قوردون باشینا
ایکی گوزی او بیچاره فقیرین
چخب یتره دوشدی ضریندن شیرین
اولدان سونرا اوزون دو توب چاقالا
دندی : بولگی اولدی سنه حوالا
تقسیم اتیله معلوم اولسون عملین
انشیتیمیشم بولگی ده وار درالین

چاقال دندی؛ اینه تقسیم ائدیم من
همیشه لیک سن دئییه سن که احسن
اوکه قویون - پادشاهین نهاری
قوزونی ساخلاریق آخشام افطاری
تویوغودا سحر قلیان آلتینا

البته ایشیمیز گتیره ریته

شیر دندی: آفرین سنه ای پرفن
بولگونئی کیملردن نوگره نیبسن سن؟

دندی: بیلمیه زایدیم، اولدن باشدان
نوگر ندیم بوگوزی چیغان قارداشدان

۱ - فورد اووی نهجه بولدی؟

سئواللار

۲ - چاقال اووی نهجه بولدی؟

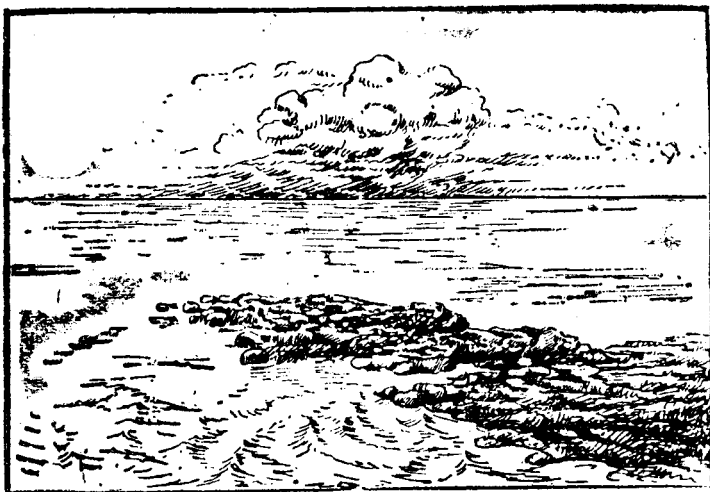
۳ - شیر هانسی بولگیدن راضی قالدی و نه ایچون؟

۴ - شاعر شیر فوردو چاقال صفتینده نه کیمی آداملاری

تصویر ایتیشدر؟

۵ - بوتمالدان نه نتیجه چیخارماق اولار؟

تاپشیریق: بو تمالین مضمونینی و نتیجه سینی نوز سووزنوز ایله دفترینزه یازین

یوخاریداکی نقشهده خطرله قارالان یئرلر سو و قالان حصه قورولوقدور .

بو نقشهده قورولارین ایچهریسینده بویوک سولاردا نظره چاتیر که ، اونلارین اویری سولارا یوللاری واردر . بو قسم سولار دریا (دەنیز) آدلانیرلار . ده نزلرین بیر پاراسی بویوک و بعضی سی کیچیک اولور . دەنیزلرده جور به جور حیوانلار او جمله دن بالیقلار یاشاییرلار . بونلاری بالیقچیلار اولاییرلار . بو حیوانلارین بعضی سی یئمکه ، بعضی سینین یاغی درمانا و باشقا شیتلره لازم اولور . قورولوغا کیرمیش سویا خلیج ، سویا کیرمیش قورو یا شبه جزیره دئییرلر . خلیجین اوج طرفی قورو ایله احاطه اولونوب بیر طرفی سویاله ییئرلشیر .

۱- دەنیز ندر و اونون گول ایله نه تفاوتی وار !

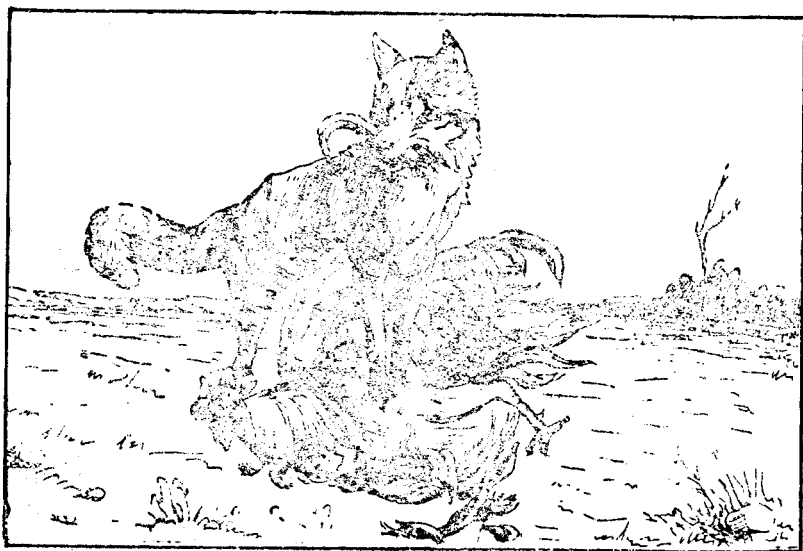
ستوال و تاپشیر یقلار :

۲- خلیج نهیه دئییرلر ؟

۳- شبه جزیره نهیه دئییرلر ؟

۴- بیر تاختا پارچاسی اوزم دینده گیلدن خلیج وشبه

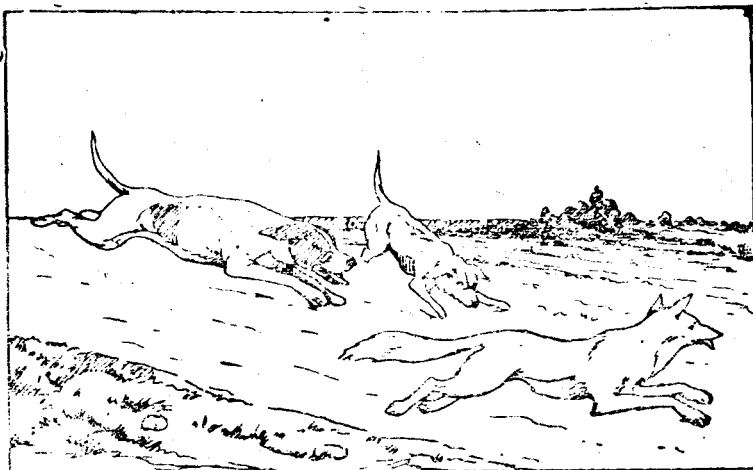
جزیره مجسمه سنی دوزم لیدیپ قورونی قهوه یی سویو گوگ رنگله رنگله یین .

خوروز و تولکی

تولکی بیر کندین کناریندان کئچر کن دن آختاران بیر خوروزی گوردی . تولکی خوروزون یانینا گلیب دندی : سلام ، آقا خوروز . سنین آتان منیم عزیز دوستوم ایدی . من هر وقت او رحمتلیگین یانینا گله نده منی او گوزل سسی ایله شاد ائده ردی .

خوروز دندی . سن بیلیرسن که ، من اونون اوغلو یام و اونون خوش سسی منه ارث یتیشیدر . خوروز تولکویه ئوز سسینی گوسترمک ایچون گوزلرینی یوموب قانادلارینی بیر - بیرینه چالا - چالا بانلاماغا باشلادی . تولکی اونون گوزلرینین یومولی اولدیغیندان استفاده ائدیپ خوروزی دوتاراق قاچماغا باشلادی . کندین ایتلری تولکینین

دالینجا دوشوب اونی دوتماق ایسته دیلر . خوروز تولکویه دئدی .
 تولکی بابا ، ایسته برسن که ، ایترلر سندن ال چکسین دون اونلارا
 دنگیلن که ، بو خوروز سیزین کندینیزدن دگیل، من بونی آیری
 کندن دوتوشام . تولکی خوروزا اینانیب دایشماق ایسته دیکده
 آغیزی آچیلدی . خوروز اوچوب بیر آغاچا قوندی .

تولکی خوروزا حسرتله باخا- باخا دئدی : لعنت او آغیزا که
 وقتسیر آچیللا . خوروز بیر بان چکیب دئدی : لعنت او گوزه که
 وقتسیر یومولا .

سئواللار :

- ۱- تولکی نه ایچوان خوروزون آتاسینی تعریفله ییردی ؟
- ۲- خوروز نجه خلاص اولدی ؟
- ۳- بو حکایه دن نه نتیجه چیخارماق اولار ؟

بیر دامجی چاین حکایه سی

بیر گون برک دولی یاغیردی . قمر ده پنجره نین قاباغیندا
دایانیب یثره ده گیب دینگیلده یهن دولیلارا تماشا ائدیردی . بیردن
یئکه بیر دولی سیچراییب پنجره نین آغزینا دوشدی و دئدی :

- من بو قیزی تانییرام ، من بو قیزی تانییرام .

قمر پنجره نی آچدی ، دولی نی الینه گوتوروب سوروشدی :

- سن منی هارادان تانییرسان ؟

- بیر دفعه منی بو ائوده ساتماوارا توکوب قایناتدیلار . سونرا

بالاجا بیر فنجانا سوزوب سنین قاباغینا قوبیدیلار که ایچه سن ، میزین

اوستونده مندن باشقا بیر بوشقابدا ات وار ایدی . بیردن آلا پیشیک

میزین اوستونه آتیلدی و بیر پارچا اتی گوتوروب قاچدی . سن پیشیکی

قووالاماغا باشلادین بیر قدردن سونرا گون قالخدی ، پنجره دن

ایچری دوشدی و منی قیزدیرماغا باشلادی . او قدر قیزدیم ، او قدر

قیزدیم که آخردا بخار اولوب هوایا قالخدیم .

بیر نئچه گون گوگده گزدیم ، بیر گون ائله بیر سویوغا دوشدیم

که دیشیم دیشیمه دگدی . آخردا دونوب بوز اولدیم آغیر

اولدوغومدان هوادا قالا بيلمه ديم ، آشاغا ائمگه باشلاديم و خوشبختليکدن سيزين پنجره نين آغزينا دوشديم .
قمر دئدی :

- يوخ ، يوخ سن يالان دئيرسن . منيم چاييم سو ایدی . اما
سن داش کیمی برکسن .

- دوغرو در ، من سو ایديم . آنجاق سونرا سويوقدان دونوب
بوز اولدیم . قمر سئوينه - سئوينه دولی نين او اوزيندن بو اوزيندن
ئوپدی سونرا آپاريب فنجانين ايچينه سالدی و باغچايا گئتدی .
قمر باغچادان قايداندا ينه فنجانی بوش گوردی . آختاردی ،
دولی نی تاپا بيلمه دی . يازيق قيز آز قالدی که آغلاسين .

بير دفعه قمر ائوينده اوتوروب اکلنجه لری ايله اوينايردی .
بيردن او دولی سنين سسينی ائشيتدی : « من بو ائوی تانيرام ، من
بو ائوی تانيرام » .

قيز سئوينه - سئوينه يئریندن قالغدی ، ائوه يو گوردی ، پنجره
نين آغزينا باخدی ، آنجاق بير شئی گورمه دی . گئری قايتماق ايسته -
يیردی که ، ينه دولی سنين سسي گلدی : « من بو ائوی تانيرام ، من

قاريشقا و ميلچك

سن زيره كسن ويا كه من زيرك؟
 ئوزومه هر يئرى يووا اندهرم
 سندن آرتيق هنرلييم دئيهرم
 سنه ممكن دگل فرار انده سن
 اوچماغا اوندا قول قاناد آچارام
 يوخدر اصلا غميم نه وار منه
 كيم ياشار من كيمي بو دنياده!
 سويله آيا نه در سنين هنرين؟
 بسدر، آزتريف ائيله ئوز ئوزونى

دئدى بيرگون قاريشقايا ميلچك
 هارا من ايستهسم اوچوب گئدهرم
 هر خورهك اوستونه قونوب يئيهرم
 سن اگر دهن گئيرمگه گئده سن
 منى هر گاه كه قووسالار قاچارام
 قاناديم وئرميش اختيار منه
 خوره كيمدر هميشه آماده
 يوخدر اصلا نه حرمتين نه يئرين
 دئدى قاريشقا، كس دها سوزونى

یای گونی بیغمایاندا مایحتاج
 قیش اولاندا او در قالیرسان آج
 چکیرم یایدا من اگرچه جفا
 سورووم قیش زمانی لیک صفا
 ایشینن آخیری اولار انگل
 ایشدن ئوتری که گئتمه دی تنبل
 اولار البته هر زمان راحت
 چکسه هر کیم که دنیاذا زحمت

سئواللار :

- ۱ - میلچک قاریشقایا نه دئدی ؟
- ۲ - قاریشقا اونا نه جواب وئردی ؟
- ۳ - بوشعرده قاریشقا و میلچکین صقتینده نه کیمی آداملار
تصویر اندیلیر .

بو ائوی تانییرام ، قمر دونوب گوردی گه ساماوار بقاباق
قایناییر و قاینادیقجا آغزیندان بوغ چیغیب دیشیر : من بو ائوی
تانییرام ، من بو ائوی تانییرام .

قمر ساماوارا طرف یوگوردی بو زمان ساماواردان بیر توپا
بوغ قالغیب لاپ اوجادان باغیردی :

- من بو قیزی دا تانییرام .

قمر بوغدان سوروشدی :

- سن منی هارادان تانییرسان ؟

بوغ دئدی :

- من سنین چاینام . بیر دفعه دولی اولوب سیزین پنجره نین

قاباغینا دوشدوم . ئوزومی تانییش وئردیم ، سن منی کوتوروپ فنجانا

سالدین و باغچایا گئندین . سن گئنده ندن سونرا من اوتاغیزدا کی

پشچین ایستی سندن بخار اولوب هوایا قالخدیم سونرا یاغیش اولوب

تو کولدیم یئر قوری ایدی منی ئوزینه چکدی من یئرین آلتی ایله

گئتدیم . گئتدیم ، بیر بولاغا راست گلدیم بولاغین سویونا قاریشدیم

چوله چیخار کن آنان منی دولچایا دولدیردی ائوه گئیردی ساماوارا

توکوب قایناتدی . بو دور بخارلانان کیمی ائوی تانییدیم .

قمر بخارین سوزینه اینانماییب دئدی :

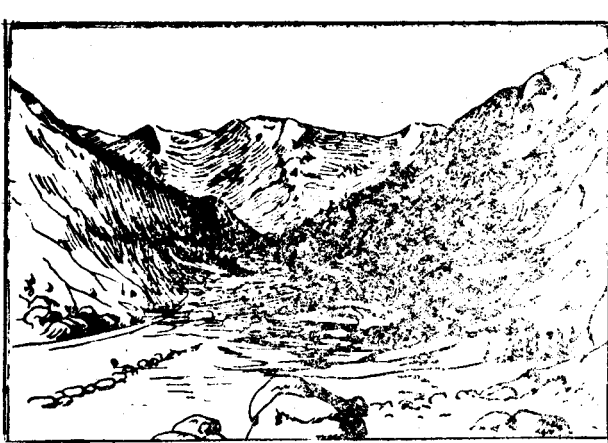
- یوخ - یوخ سن یالان دیشیر سن منیم چاپیم سوایدی . اما

سن بخارسان .

- دوغرودر ، اول سو ایدیم ، ایستی ووردی دونوب بخار
اولدیم . قیز گوله گوله فنجانی آغزی اوسته یوخاری قالدیردی .
بوغ فنجانین ایچینه دولدی .

تاپشیریق ۱ - انوده قاینایان ساماوارین اوستنه بیسر سویوق
مس جام دوتین . بخار سویوقدان سوگیله لرینه
دونوب مسه یاپیشاجاق . ینه جامی اود اوسته قویین
همین سوگیله لری بخار اولوب هوایا قالدخاچقدر .
۲ - سویون فایداسینی سویله یین ، سونرا یازین .

يئر سطحىن جور به جور گورونوشى

يئر سطحى جور به جور اولور . دوزه نلىكلره داها چوخ تصادف ائديلىر . دوزه نلىكلر يوزلرله و مينلرله كيلومتر قدر اوزانيز . بعضى دوزه نلىكلر لاپ ياستى گورونور . لاكن ياستى دوزه نلىكلرين هر زمان بير طرفه مثىلى اولور .

دوزه نلىكلرده چوخ وقت كيچيك يوكسكلىكلر - تپه لر اولور . اوزاقدان ياطياره دن باخاندا تپه لر آز قالا هيچ گورونمور لاكن بعضى وقت يوكسكلىك اطراف سطحين اوزه ريندن ۲۰۰ متردن آرتيق اوجا اولور . بئله يوكسكلىگه داغ ، برنلارين اولدوغى يئرلره داغليقي دئيلير .

اوجالینی بیر شچه کیلومتره چاتان داغلار دا اولور .
 عادتاً بیر ویا ایکی داغ دگیل چوخلی داغ یوکسه لیر، داغلار
 بیر - بیرین دالینجا دوزولور . بونلار بولوتدان یوخاری قالخیرلار.
 بونلارین اوجا تپه لری همیشه قارلا ئورتولی اولور .

تاپشیریق : درسدن کنار و قتده مکتب حیاطیندا یاش قومدان
 (قیشدا قاردان) ۲۵ سانتیمتر اوجالیغیندا بیر تپه ،
 ۱۱۰ - ۱۵۰ سانتیمتر اوجالیغیندا، بیر داغ مجسمه -
 سی قاییرین . بونلارین اوجالیقلارینی مقایسه اتدین .
 حقیقی بویوک داغلار دا تخمیناً تپه لردن بو قدر دفعه
 یاداها چوخ دفعه بویوک اولور .

طاهره نین تویوغی

طاهره نین بیر چیل تویوغی وار ایدی . همیشه اونینلا اویناردی .
تویوق جنس اولدیغیندان ، گونده بیر یومورتا یومورتلاردی . بو
تویوغون اون بئش یومورتاسی ییغیشمشدی .

بیرگون تویوق یومورتالارین اوستونده قیرت یاتدی . اوگون
تویوق طاهره نین گوزینه ساتاشمادی . قیز تویوغی آختارماغا باشلادی .
آختاردی کلیب تویوغی بیر یئرده یاتمیش گوردی . تویوق طاهره نی
گورجک قانادلارینی قالدیردی ، قیرت - قیرت اندیب توکارینی
قبارتدی . طاهره تویوغین بو حالیندان غمکین اولدی آناسنین یانینا
یوگوردی تویوغین یاتماسین اونا خبر وئردی .

آناسی دندی :

- قیزیم قورخما ! تو بوغون یومورتا اوستنده قیرت یاتمیشدر .
اوج هفته سونرا سنه بالاجا - بالاجا جوجه لر چیخاراجا قدر .
طاهره تو بوغون جوجه چیخارماسینی هئچ گورمه میشدی . آنا -
سنین بو سوزیندن چوخ سئویندی . طاهره او گوندن گونلری
سایماغا باشلادی .

بالاجا طاهره چوخ صبر سیزلیکله جوجه لرین چیخماسینی
گوزله پیردی . هر گون سحر یئریندن دوران کیمی ، قاچیب تو بوغا
باش چکیردی . اونا سو ، دهن وئریردی . بیر گون طاهره ینه یریندن
دوردی ؛ قاچا - قاچا تو بوغون یانینا گلدی تو بوغون اطرافیندا بیر
ئشجه یومورتا قایینی گوردی . بو حالدا بیر تو کلی جوجه تو بوغون
آلتیندان چیخدی . جوجه طاهره نی گورهن کیمی آناسین قانادی
آلتینا سوخولدی . طاهره بوئی گورن کیمی ، ایاقلاری دولاشا -
دولاشا قاچیب آناسینا خبر وئردی . او گوندن طاهره یه بویوک بیر
مشغله تاپیلدی . هر گون یئریندن قالخان کیمی یو گوروب جوجه لره
دهن و سو وئریردی .

اٲو قوشلاری : خوروز - تویوق - ئوردەك - قاز -
هند تویوغی - گوگرچین .

سئواللار و تاپشیریقلار :

- ۱ - اٲو قوشلارینین بیزه نه کیمی فایداسی وار ؟
- ۲ - سیزین هانسی اٲو قوشلارینیز وار و اونلاری نئجه ساخالاییرسیز ؟
- ۳ - اٲو قوشلارینین شکلرینی چکیب آلتیندا آدلارینی یازین .

بايرام

ايلىن اول كوني نوروز بايرامى
بوگون جشن ائديرلر اوشاقلارھامى
به به فرحلى گون نه گوزلسن سن
اورهك وجده دولور آدين گلر كن
قارلى، سويوقلى قيش اولدى تارمار
اوزوميزه گولور ايندى شن بهار
ياشيل سبزه زارلارقالدير بيدر باش
طبيعت ده اولوب ييزيمله يولداش
هر چيچك اوستنده ير شيرين ديلدر
هر يان سئوينجدر، چمندر، گلدر
او جالدر گو گلره ئوز شادليق سسين
ترنم ائيله يير بايرام نغمه سين
كونليز هميشه ليك فرحله دولسون!
سويله يير بايرام نيز مبارك اولسون

آغاچلارین آييلماسی

یاز تازه جه گیرمیشدی . قارلار اریب چایلارا توکولوردی ، آغاچلار چیچک آچماغا باشلامیشدی . آلچا ، آلی و شافتالی آغاچلاری بوتون آغاچلاردان تئز چیچک آچمیشدی ، بادام آغاچلا- رینین دا تومورجوقلاری شیشمیشدی . حتی تومورجوقلارین بیر پاراسی چیرتلامیشدی .

معلم ییزی باغا آپاردی و اورادا بیزه دانیشدی :

- آغاچلار چیچک و یارپاق آچماغا باشلادیقلاری وقت اونلارین کوکی تورباقدان سوچکمگه باشلاییر . بو سو بوداقلارین اوجونا کیمی یثربیر . بو سویا شیره دئیرلر . آغاچلار بو شیره ایله بسله نیرلر . شیره قایینغین آلتی ایله فالخیر . سونرا معلم حیاطمزددا - کی آغاچلارین نه وقت آیلدینینا فکر وئرب تاریخینی یازماغی بیزه تاپشیردی .

تاپشیردیق : ایسلانمش کتجه پارچاسی آراسیندا بوغدا

گوکه ردیب تئز - تئز نئجه گورمه سینی مشاهده ائدین تدریججه نه لر کوردیکنیزی یازین .

قارتال و میمونلار

ییزدن چوخ اوزاقلاردا، قالین مٹشه لرده میمونلار یاشاییردیلار .
اونلار چوخ ایدیلر . اونلارین ایچهریسینده قوجا ، جوان و بالاجا -
لاریدا وار ایدی . اونلار بیر - بیرینه یاخین سوری ایله یاشاییردیلار
مٹشه ده اونلار آغاجلارا دیرماشیردیلار ، بوداقلاردا یئلله نیردیلر و
و اویناییردیلار . بیر بالاجا میمون آغاجین ان یوخاری بوداغینا
دیرماشپ قیشقیرماغا باشلادی بیردن اونین اوزه رینه بیر قارتال
سیفیدی اونسی ایتی جایناقلارینا کئچیریب ئوز یوواسینا آپارماق
ایسته دی . میمون برک قیشقیردی بو آغاجا باشقا میمونلاردا گلدیلر .
بونلار تئز آغاجا دیرماشدیلار ، برک قیشقیردیلار قارتالی هر طرفدن
دوره به آلدیلار . بعضیلری قارتالی وورور ، بعضیلری دیشله بیر ،
بعضیلری ایسه قویروغینی دارتیردی . قارتال میمونلا هوا یا قانخاق
ایسته دی بالاجا میمون بوداقدان محکم یاپیشمشدی . قارتال اونسی
قالدیرا . بیلمه دی .

میمونلار قارتالین لهله کلرینی یونوردیلار . او ، آرتیق بالاجا
میمونی ساخلایا بیلمیردی ، اونی بوراخدی .
میمونلار بالاجا میمونی دوره یه آلدیلار ، دقتله اونین دالینا
باخدیلار بالاجا میمونین دالیندا دهرین یارا عمله کلمشدی .

سئواللار :

- ۱ - قارتال نه ایچون بالاجا میمونی آپارا بیلمه‌دی ؟
- ۲ - بو حکایه دن نه نتیجه چیخیر ؟

تورپاق

تورپاغين بعضى ساحه لرى بجه ريليب اورادا تارلا ، باغ و بوستان ساليير . باشقا ساحه لردن ايسه مثلا مئشه دن ، اوتلاقدان و چمندن طيعى استفاده ائديير .

كندلرده زراعت ايجون استفاده ائديين تورپاقلارا اكين يرلرى دئيلير . تورپاغين خيلى حصه سينده بنالار تيكيامشدر . مثلا ياشايش اتولرى ، كارخانه لرى ، مكتهلر و جور به جور باشقا بنالارى كوسترمك اولار .

نهايت رابطه وعلاقه ايجون ، يعنى كوچه ، كند آراسى يوللارى ، آرابا يوللارى ، شوسه و دمير يوللارى ايجون ده يردن استفاده ائديير .

دوزه نليكلرده بويوك ساحه لرى اكين يرلرى و اوتلاقليلار دوتور . چايلارين ياخينلغيندا سوواريلان تارلالار اولور . سودان ، يعنى چايلاردان و سووارما آرخلاريندان اوزاق اولان يرلرده قوراق صحرا اوتلاقلارى اولور . يازدا چاي داشيب باسدغى دوزه نليكلرده چمن و باتلاقليق عمله گلير . چمنلرده اوت چاليرلار . دوزه نليگين

آخريندا تپه لر يانيندا مشه گورونور .

كندلر دئمك اولار كه هميشه سو اولان يئرلرين ياخينليغيندا

اولور . دوزه نليك يئرلرين يوللاري ايله يوك داشيماق آسان اولور .

داغ يئرلرينده ايسه تورپاقلار تاميله باشقا جور بولوشدورولور .

داغلاردا اكين يئرلى آز اولور . بونلاردا دوزه نليك وياماچلارادا

راست كلمك اولور . داغلارين ياماچى بير چوخ يئرلرده مشه نليك

اولور . داغلارين چوخ سيلديريملى يئرلى چيلپاق اولوب ، هيچ

بير تيكننتى اولمور . داغ چمنليكلى پارچا - پارچا اورا - بورا

سپه لنمش حالدا اولوب اطرافينى قايليق ويامشه ليكلر احاطه ائدير .

مشه لردن بوخارى اوتلاق يئرلردير . بورالار داغليق ساحه -

لردير كه يازدا قارا مال اوتلاغي اولور ، قيشدا ايسه بونلاري

قالين قار باسير . يوكسك داغلارين تپه سى بوتون ايل بويى قارلى

اولور . اورادا بوزلاقلار عمله گلير .

كندلر داغ آراسينداكى واديلرده ويا داغ دوشينده كى دوزه-

نليك كرده يئرلشير . اوچا داغ تپه لرينده كند اولمور .

داغ يوللاري سيلديريم قايلقلاردان كنجير . قيشدا بورالادي

قار باسير خصوصيله قارلى اولان قيشلاردا بوللاردا گئديش گليش

كسىلىر . داغ يوللارى ايله يوك داشىماق چىنىدەر .

تاپشيريقي :

- ۱ - ياشادىغىنىز يىرلارى و اطرافىنى يوخارىدا كىلارلا مقايسه ائىدىن و نه كىمى يىر اولدىغىنى تىيىن ائىدىن .
- ۲ - اطرافنىزدا اولان داغ ، تپه و كندلرىن برآدلارنى بوگره - نىب يازىن .

وفالی ایت

بیر ایت اوزون ایلر صاحینه قوللوق ائتدی . اونین سوری -
سینی ، ناخیرینی قورددان و اوغریلاردان قورودی . نهایت یازیق
ایت قوجالیب لاپ طاقتدن دوشدی . داها ائو امشیکه اولکی کیمی
باخا یلمیردی .

بیرگون کندلی دوشوندی که بو ایت داها خیره ، شره یارامیر .
یاخشیمی بو درکه ، آپاریم آتیم چایدا بوغولسین . ائله ده ایتدی .
چاین یانینا کیدیب بالاجا قایغا میندی . ایتی ده آپاردی . قاییق
چاین اورتاسینا چاتاندا ، ایتین بوغازینا بیر آغیر داش باغلادی و
داشلا بیرلیکده ایتی سویا آتدی . آنجاق نه طور اولدوسا ، داش
ایتین بوینوندان آچیلیب سویا باتدی . ایت ایسه ینه قایغین یانینجا
اوزوردی .

کندلی برک حرصلندی و وار قوتینی توپلاییب ایته برک بیر
کورهک ووردی . آنجاق ئوزینی ساخلایا بیلمه ییب ئوزیده سویا
دوشدی . اوزمک بیلمه دیکندن ، باتماغا باشلادی . بونی گورن ایت
او ساعت وفاسیز صاحنین پالتارلایندان دوتاراق اونی سوین اوزینه
قالدیردی و اوزمکه باشلادی .

ساحلدن بونی گورهن کندلیار باشقا بیر قایقلا کومگه کلیب
ابتی و صاحبنی کنارا چیخارتدیلار . کندلی توزینی توابمدن قورتاران
ایتینه اتدیگی پیسلیکدن خجالت چکیب اوتاندیفیندان گوزلری
یاشاردی .

اوگوندن سونرا عملیندن پشیمان اولدی وفالی ایتینه یاخشی
مقید اولدی .

یئل - گولک

اوتاغن هواسی حیاطدان ایستیدر . اوتاغن حیاطا اولان قایسینی
بیر آزجا آرالایاق ویانان شمعی کفه یاخین ساخلایاق ، شمعی
آلوی اوتاغا طرف اگیلیر . بوگوستریر که ، سویوق هوا آغیر
اولدینی ایچون آشاغیدان گیدیر . یانان شمعی قالدیریب قاینین یوخاری
طرفنده ساخلاساق ، شمعی آلوی حیاطا طرف اگیلیر . بوگوستریر
که ، ایستی هوادا یونگول اولدینی ایچون یوخاریدان گیدیر .

بونلار ایستی و سویوق هوانین یئر ده گیشمه سینی گوستریر .
ایستی و سویوق هوانین یئر ده گیشمه سی طبیعت ده دایما دوام ائدیر .
گون یئری قیزدیریر . قیزمیش یئردن هوادا قیزیر . قیزمیش هوا
داها یونگول اولدینی ایچون یوخاری قالخیر ، اونین یئرینه سویوق
هوا کلیر . هوانین بوجور قیزیب - سوبوماسی سایه سینده طبیعتده

هوا دائما ييريني ده گيشير و يئل يا كولك عمله گلير .
کولکلر تيز - تيز هواني ده گيشير . بعضی وقت سحر دن کونشلی
هوا اولور ييردن کولک اسير بولوتلار گورينير . ياغيش ياغيير ،
بعضی وقت عکسینه اولور . شدتلی ياغيش ياغان زمان کولک اسير
بولوتلار داغیلير ، ياغيش دايانير گون ينه پارلايير ، يير قورير ،
هوا ايستيلشير .

تاپشير يقي : يوخاريداکی تجربه نی ائدين .

مئشه ۷۸

ایکی اوشاق مکتبه گیدیدی . بونلار باجی - قارداش ایدیلمر .
بونلارین یولی گوزل بیر مئشه نین یانیندان ایدی . گئتدیکلری یول
توزلی و ایستی ایدی . قارداش ئوز باجیسینا دئدی :

- بیلیرسن نه وار ؟ مکتبه گیدیپ چاتاریق ، هله و قتمیزه چوخ
قالیر باخ گور مئشه دن نه یاخشی قوش تسلری گلیر . بوداغدان -
بوداغا آتیلیب اویناشیرلار . بیر قدر مئشه ده گزهك ، قوشلارا باخاق
سونرا مکتبه گئدهریك . بو سوزلر باجیسین خوشینا گلدی . اونلار
کتابلارینی اوتین اوستینه آتیب مئشه یه گیتدیلمر . مئشه کشیکچی -
سیندن هره سی بیر زنبیل آلیب گوبه لك ییغماغا باشلادیلار .

مئشه دوغریدان دا فرحلی ایدی . قوشلار چه - چه ویریپ
اوخویوردولار . جوجه لر یاشیل اوتلارین آراسیندا اویان - بویانا
قاچیردیلمر . چیچکلرین اییی هر یانی بورومیشدی . اوشاقلار اولجه
دوزانقوردینا یاناشدیلمر .

- آی دوزانقوردی ، گل بیزیمله اوینا ، - دیدیلر .

دوزانقوردی جواب وئردی که :

باغیشلاین، منی ئوزیمه یتمک توپلایرام . سیزینله اویناماغا

وقتیم یوخدر .

دوزانقوردی بونی دئیب ئوز ایشینه مشغول اولدی .

اوشاقلار بوندان سونرا آرنین یانینا گیتدیلر .

- آری آری ، گل بیزیمله اوینا .

آری جواب وئردی که :

- منیم سیزینله اویناماغا وقتیم یوخدر . من بال دوتماق ایچون

شیره ییغمالیام . آری سونرا گوزل بئر چیچکین اوستونه قوندی و

شیره سینی چکمگه باشلادی .

اوشاقلار قاریشقانین یانینا گتتدیلر :

- آی قاریشقا هیچ اولمازسا ، سن بیزیمله اوینا ، - دئیه اونا

یالواردیلار . قاریشقانین اونلارا هیچ جواب وئرمگه ده وقتی یوخ

ایدی . او ئوزیندن چوخ بویوک اولان بئر چوبی سورویوب ئوز

یوواسینا آپاریردی .

دورنال - اوزونی یوماق ایچون چایا طرف قاچیردی . گوگرچین

ئوز بالالاری ایچون یووا تیکیردی . نه ایسه ، هر کس ئوز ایشی

ایله مشغول ایدی . اوشاقلار گوردیلر که هیچ کس اونلارلا اویناما

ایسته میر . آخار سویین یانینا گلیب بیله دئدیلر :

- ای سو ، یقین که سینن هیچ بئر ایشین یوخدر . هیچ اولماسا ،

سن بیزیمله اوینا !

سو آجیقلی - آجیقلی جواب وئردی :

- منیم ایشیم یوخدر؛ من گنجه - گوندوز ایشله بیرم . انسانلاری،
 حیوانلاری سوواریرام . دگیر مانلاری ایشله دیرم ، یانغینلاری سوندو-
 ریرم ، قایقلاری حر کته گتیریرم . او قدر ایشیم وار که ، باشیم گیجه-
 لله نیر . ایشیز اوشاقلاری گورهن بیر بلبل اونلارا بئله دئدی؛
 - ای تنبل اوشاقلار ؛ بوگون نه ایش گورمیسیز ؛ مکتبه گتسه-
 میسینیز، هیچ نه ئو گره نمه میسینیز ، مئشه ده بوش - بوش گزیب
 ایشلیه نلره مانع اولورسینیز . گئدین درسینیزی اوخویون ؛ بیلین که ،
 گزمک ، دینجلمک ایشی گوریب قورتارانندان سونرا لذتلی اولور .
 اوشاقلار اوتانیدیلا زنیلیرینی صاحینه قایتاردیلار . کتابلارینی
 گوتوروب جلد مکتبه قاچدیلا .

تاپشیریق :

۱ - بو حکایه نی یاخشی اوخویوب ، نقل ئو گره ندیکدن سونرا
 ائوده کیلره و یولداشلارینیزا دانیشین .

ایکی دوستون ناغیلی

گونلرین بیر گونونده بیر پالاز پارچاسی ایله بیر بوشقاب قیرینی
زیبیللیکده گوروشدیلر . اونلار باشلارینا گلن ایشلری بیر - بیرینه
سویله دیلر . پالاز پارچاسنین اوره کی یانیردی . اونا گوره بوشقاب
قیرینیجا مجال وئرمه دی ، بوتون باشیندان کئچهنی سویله دی .

۱

- بو توزا تورباغا باتمیش قارداشینى گورورسنمی ؟ نئچه دفعه
جور به جور صفتلره دوشموشم . بیرگون واردی که ، قوینلارین
بتلینده قیوریم - قیوریم اولوب ، داغلاردا گزیردیم ، ائله که یاز
فصلی گلدی . هوا قیزدی چوبان قارداش بیزی قایچیلاییب یشره تو کدی .
بو حالدا بیزی آلیب آپاردیلار . ائله خیال ائیلهدیک که ، گزیرمگه
آپاریرلار ، دئمه انباردا ساخلایاجاقلاریمش . بیر قدر انباردا قالاندان
سونرا ، بیزی تمیز یویوب قوروتدیلار ، دمیر داراقلاردان کئچیرتدیلر
ماشینلاردا اگیردیلر . ائله بیلیرسن که ، اذیتیمز بونینلا قورتاردی ؟
خیر ! سونرادان هانا قوروب ، پالاز توخودولار منی گتیریب ائوین

اشاغي باشينا سرديلر: اورادا گليب گندلرين اياقلاري آلتيندا ايللرجه تاپداق اولديم . ائله كه ، رنگيم سولدى و تپيك ده گيلمكدن ده داغليب پارچا - پارچا اولدوم ، هر پارچامى بير طرفه آتديلار . منى ده بوزيبيلليكه توللاديلار .

۲

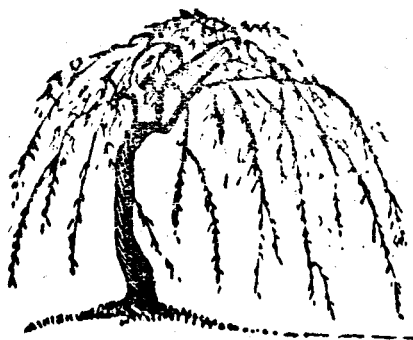
پالاز پارچاسى ناغيلينى قورتارمامشدى كه ، بوشقاب قيرينى گولوب دئدى :

- چوخ اوره گى يانيقلي دانيشيرسان . ائله بيليرسن كه ، بيرجه سن بو بلا لره دوشموسن؟ يوخ ، دوستوم ! منيم ده باشيما چوخ ايشلر كلميشدر . بير وقت واردى كه ، من تورپاق ايديم ، يثرين دوشونده راحتجه ياتيرديم . آغ ، تمير قارلار منيم يورغانيم ايدى . ياغيشلارلا يويونارديم . گونين آلتيندا قيزينارديم . ياشيل اوتلارلا ، الوان چيچكلرله بزه نهرديم بيرگون سنى قاچيلايب يره سالان كيمى ، منى ده بللرله قازيب كتيرديلر . سوايله قاريشديريب يوغوردولار . سونرا خميريمي قاليبلارلا توکوب ايستى كوره لرده بيشيرديلر . آرتيق حاضر بوشقاب ايديم .

بو قاعده ايله منيم كيمي مينلرجه بوشقاب قايرديلار. ائله كه ،
 حاضر اولدوق بيزي شهره و كند مغازه لرينه داشيديلار . يوللاردا ،
 انبارلاردا ، مغازه لرده ياتديق . سونرا بيزي آلب انولره آپارديلار
 ياخشيجا يويوب سيالديلر سونرا دولابلارا ييغديلار . ائله ييلديك كه
 راحتليگه چيخديق . اما بله دگيلميش بيردهن گورديك كه ، شاق-
 شاقلا سفره لره دوزوب اوستوموزه ائله قاينار خوره كلر توكديلر
 كه جيز - بيز كيمي جيزيلداديق . بعضاً ده ائله سويوق خوره كلر
 قويورديلار كه ، بوز كيمي دونوردوق .. نه دئيم دوستوم ، بو انولرده
 هرگون ، هر گنجه ، هر ساعت نلر چكمه ديم . آخرده بو اذيتلره
 تاب گتيره بيامه ييب ضعيفله ديم ، سينديم . مني ده سنين كيمي ، گتيريب
 بو زيبيلليگه آتديلار . ايندي ييلدিনি \llcorner ، من سندن آز اذيت
 چكمه ميشم ؛ اما دوستوم ، بونيدا بيلمه ليسن كه ، بو زيبيلليگه دوشمكله
 ده جانيميز قورتولمايماقادر .

يقين بيل كه ، بو آداملار بيزي بورادا دينج قويمياجاقلار . بير

كون كوره جكسن كه اللارينده توربا گليب ييزى آختاريرلار . ييزى
 بورادا تاييب كوتوره جكلر . او وقت بير - بير ييزدن آيريلاجاغيق .
 هرهميزى بير يثره آپاراجاقلار باشيميزا ينه چوخ اويونلار گله جك
 ينه هرهميزدن بير شتى قايريب ايلار اوزونى ايشله ده جكلر . ينه
 كېنه لذن سونرا بو زيبيلليكه توللاياجاقلار . نه باشيني آغريديم !
 نه قدر دنيا وار ، نه آداملار ييزدن ال چك جكلر ، نه ده ييز
 آداملارا ايشله مكدن قورتاراجاغيق .

آتالار سوزی

ایشله مینه دیشله مه ز .

قولشویا امید اولان شامسیر قالار .

اکنده یوخ ، بیچنده یوخ ، یشه نده اورتاق قارداش .

یا الانچین الوی یاندی هیچ کس اینامادی .

المن قالان اللی ایل قالار .

یوگونین ایشینی صباحا قویما .

آک اذن سی چیخماز .

یونداش یولداشلا - تن گرث ، تن اولماسا گن گرک .

نه دوغر ارسان آشینا ، او چیخار قاشیغینا .

کوسه نین پایینی یتیه رلر .

آز چوخا تابعدر .

اته پول وئرمه ز ، کوفته نین بویو گیندن یاپیشار ؛

داما - دامما گول اولار ، دادا - دادا هنج

پادشاهین آباغی ده گهن یترده یدی ایل اوت یتمه ز .

تک الدن سى چىخماز .
ائل گوجى ، سئل گوجى .

تاپشيريقي :

- ۱ - بو آتالار سوزونى ئوگره نيب صحبت زمانى يثرى
گلدىكجه ايشلهت .
- ۲ - آتالار سوزى ايچون بىر دفنرچه دوزهلت ،
انشيتدىكجه اورادا قيد آت .

هوانی بیلیمک گیمه و نه ایچون لازمدار

مکتبیلیر یوخودان آیللیب

- بوگون هوا نتیجه در ؟ - دئییه سوروشورلار .

حیاطدا گونش اولاندا ، هوا ایستی و ساکت اولاندا ، اونلار

شاد بیر حالدا مکتبه یوبورورلر . هوا نم ، سویوق اولاندا ، برک

کولک اسنده ائودن هوسسیز چیخیرلار .

گمی سفره چیخاندا ده نیزچیلر ، اوچماقدان قاباق طیاره چیلر

هوازین نتیجه اولدوغنی بیلیمک ایسته ییرلر . قالین دومان اولاندا ده نیزده

اوزمک قورخولیدر . اطرافدا هیچ بیر شئی گورونمور . گمی کندیر

وباشقا گمیلرین اونا یاخینلاشماماسی ایچون سوت چالر . باشقا بیر

کومگه ویاساحل قایالارینا توخونسا - ضربه ، گورولتی ائشیدیلر ،

گمی زده لئر و تلف اولار . طیاره چی ایچون ده قالین دوماندا اوچماق

قورخولودر . او هانسی یئرین اوزه ریندن اوچدوغنی گورمور . برک

آیاقدار اهارا گتمک لازم اولدوغنی بیلیمیر . بیردن بیره قویان فیرتینا

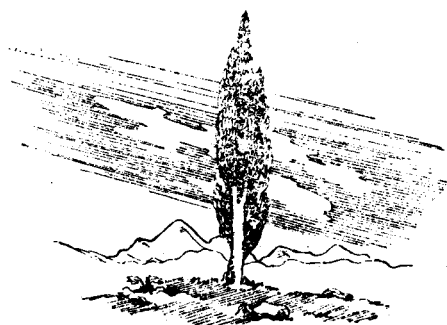
لار ده نیزچیلر و طیاره چیلر ایچون دها قورخولودر لاکن اونلار

فیرتینانین اولاجاغینی قاباقجاندان بیلسه لر سفره چیخمازلار .

پیس هوا کند زراعتینه ده چوخ ضرر وئریر . یازدا و یابین

اولینده یاغیش اولمایاندا تاخیللار سارالیر ، یانیر ، محصول توپلاما
 زمانی یاغیش یاغدیقدا بیچیلیمیش تاخیل ایسلانیب چورویور .
 قوری کولکلر ، فیرتینا ، دولی وشاختادا آز ضرر وئر مییر .
 بونا گوره ده هوایا چوخ نظر یئتیرمه لیدر که ، بیس هوازین وئر جگی
 ضررینین قاباغنی آلماق ممکن اولسون .

تاپشیریقی : یاشادینیز یئرده هرگون عین وقتده هواین
 نجه ایکی نی مشاهده ائدیپ قید ائدینیز (گون ، یاغیش ، قار ، کولک
 وسائره) هر آی حسابا آلین .

آذربایجانیم

ای قهرمانلاردان نشان	ای تورباغیم آذربایجان
ای نازلی گلر گلشنی	ای مرد اوغوللار مسکنی
قوجاقدیر هر بیر اولادین	دیللرده ازیردر آدین
عزت ، سعادت یوردوسان	سن نشان و شهرت یوردوسان
آذربایجان ، آذربایجان	سنده در روح ، سنده در جان

مین فخر و شهرت سنده وار	ای کئیچمیشی پارلاق دیار
وار مین وقار ، مین افتخار	هر باخیشیندا در نگار
بویانسام اوغروندا قانا	من بیر اوغول ، سن بیر آنا
دشمنلره وئر مه م امان	قویمام گوره باشین یامان
آذربایجان ، آذربایجان	سنده در روح سنده در جان

تبریز شهری

تبریز شهری آذربایجان مرکزی در . اونی اوج طرفدن اوجا داغلار آرایا آلمیشدر . تبریزین شمال شرقینده عینالی و جنوبیندا سهند داغلاری نوز وقارلی قله لری ایله گورونور . سهند داغینین سولاری شهره طرف آخیر . بو داغ آذربایجانین ان مهم فایدالی و سولی داغلارینداندیر . تبریز شهرینین اورتاسیندان میدان چایی آخیر بو چای مغرب طرف ده آجی چاینا قاریشیر .

بو شهرده بیر نئچه بویوک خیابان و میدانلار واردر . بو خیابان لارین ان مهمی شهرین مشرقیندن مغربینه اوزانمش ستار خان و باقر خان خیابانلاریدر که وطنمیزین قهرمان اوغوللارینین آدی ایله آدلانیر .

بو خیابانلاردا ملی مجلس بناسی ، سیئمالار و مغازه لر واردر . تبریزین مغربینده اولان گلستان باغی گوزل و صفالی باغدر . بو شهرده نولکه میزین عظمتندن اولان قدیم اثرلردن ارك قلعه سی ، گوك

مسجدبناسی و وشیدیه شهرجیکی سی باقیدر . بو بنالارا سابق حکومت
اهمیت وئرمه دیگنندن داغنیق حالدا در .

تبریزده کبریت ، گون ، ایلیک ، پارچا ، صابون ، اون ، فرش
کارخانه لری وار در . بو کارخانه لرین محصولاتی کناره ده آپارلییر .
تبریزین اطرافینداکی کندلرده بوللی بوغدا ، آریا ، میوه ، حبوبات
و آیری محصولات حاصل اولور .

گلیم تبریزیم

ای'آنا یوردومون باغی گلشنی سن گل قوجاغندا بو یوتدون منی
سنورهه دنیا لار بو یونجا سنی عزتیم، شوکتیم، گلیم تبریزیم

من عاشقم سنین قیزیل گلیوه قهرمان تاریخلی شانلی انلیوه
بختیار یوردووا شیرین دیلیوه آچیلیبدر سنده دیلیم تبریزیم

جانم فدا اولسون بو خوش مکانا اونون عاشقلمز گلمز هنج سانا
گوزلر بیر یانا سن ده بیر یانا حسنه فخر اندیر انلیم تبریزیم

چاغرىش

سلندى وطن دوشدى بولگون بيزلره نوبت
اولماز بئله شهرت، بئله عصمت، بئله حرمت!
قول، اويما، سئوين، نشتهلى اول، بيرداها فخرانت
گل قارداشيم، آرخام، كومگيم، قهرمانيم گل!
فخريم، فرحيم، ايسته ديگيم مهربانيم گل!

خوشدر بيزه بولولمكه ميزين، اصلانى اولماق
خلئين شرفى، افتخارى، وجدانى اولماق
هر يترده هنرگوستريب ائل داستانى اولماق
عادتدر عزيزيم بيزه، گل قهرمانيم گل
فخريم، فرحيم، ايسته ديگيم مهربانيم گل

صلحين جانبيق، نقرت اندير خلعميز حربه
هرگون بونى بيز سويله بيريك شرقه و غربه

بیز حاضریق اندیرمک ایجون ضربه یه - ضربه

گل قارداشیم ، آرخام ، کومگیم قهرمانیم گل

به نه بنا، بیر چاغریشا گنتمک نه گوزلدر

بیر ء-کیر اولوب مقصده یتمک نه گوزلدر

گل قارداشیم ، آرخام ، کومگیم قهرمانیم گل

فخریم ، فرحیم ، ایسته دیگیم ، مهربانیم گل!

بیر چوخ ایلر بوندان اول، آنا دیلمیزی شور گتمک ایچون آذربایجان ملی معارفی طرفیندن درس کتابلاری سیراسیندا نشر ائدیلمیش بو کتاب، اوندا اولان بیر پارا فنی نقصانلار- لابئله، دیلمیزی خلقه و هامیدان آرتیق آذربایجان اوشلاق-لارینا درس وئرمک اوغروندا کؤتورلموش بؤیوک و شرفلی آدییم در . ایندیلیکده دیلمیزی شو گرتمک ایچون بوندان داها ال وئریشلی و داها کامل درس کتابلاری یازماق لازم گلدیگی حالدا بو کتابی او بؤیوک و شرفلی آدییمیز، بیر یادگاری کیمی، خلقیمیزین ایلر بوندان اولقوردوغی ملی معارفین یادگاری کیمی نشر ائدیریک. او زمان بو کتابین سیراسیندا چاپ اولموش آیری درس کتابلارینین تازادان چاپ ائدیلمه سنین آرزوسیندا ییق .

انتشارات قرزانه

۶۰ ریال

